SERGHEI ESENIN

Poezia lui Esenin a fost aproape naturalizată şi a exercitat o influenţă notabilă asupra sensibilităţii lirice a vremii. Fără a se putea vorbi de o „înrudire de temperamente etnice“ cum credea la un moment dat G. Călinescu, lucrurile s-au petrecut ca şi cum poezia tradiţionalistă română ar fi resimţit lipsa unei componente mai viguroase şi ar fi găsit o infuzie de vitalitate în debitul plebeian al poetului din Reazan, a cărui figură mai era şi aureolată de lumina violentă a tragediei.

Ioanichie Olteanu

ISBN 973-21-0737-5

 Biblioteca Pentru Toţi

serie nouă
14
(1543)

SERGHEI ESENIN
Poezii şi poeme

SERGHEI ESENIN

Poezii şi poeme

ISBN 973-21-0737-5

Noua serie a colecţiei „Biblioteca pentru toţi“
apare datorită cooperării dintre Ministerul Culturii şi Cultelor,
Uniunea Scriitorilor din România, *MEGApress holdings S.A.*

MINERVA S.A.
Redacţia şi sediul social:
B-dul Metalurgiei nr. 32-44, cod 041833, sector 4, Bucureşti,
O.P. 82 – C.P. 38
Tel.: (021) 461.08.08, 461.08.10; Fax: (021) 461.08.09

Tipărit la MEGApress holdings S.A.

SERGHEI ESENIN

poezii şi poeme

Traducere: Lucian Blaga,
Zaharia Stancu,
George Lesnea,
Ioanichie Olteanu

Selecţie, note, tabel cronologic:
A. D. Munteanu

BIBLIOTECA PENTRU TOŢI • 2003
EDITURA MINERVA • BUCUREŞTI

Colecţie îngrijită de: EUGEN URICARU
Coperta colecţiei: DANIEL NICOLESCU
Coperta: CRISTINA DUMITRESCU
Ilustraţia copertei: Mikhail Nestorov
Viziunea lui Bartolomeu cel Tânăr

Redactor: Ana D. Munteanu; Corneliu Ţurcaşiu
Tehnoredactare computerizată: Tudor Stănică
Corectură: Carmen Stoica

NOTĂ ASUPRA EDIŢIEI

Am alcătuit prezenta ediţie din convingerea că opera lui Serghei Esenin este una dintre cele mai rezistente *mărci* poetice ale literaturii ruse, dar şi din dorinţa de a pune la dispoziţia cititorului o carte care să cuprindă cele mai elocvente încercări de „capturare a hidrei poetice“. De-a lungul timpului Serghei Esenin a intrat în atenţia a numeroşi traducători, unii dintre aceştia, ei înşişi remarcabili poeţi, indiscutabile repere culturale.

Traducerile din poezia lui Serghei Esenin constituie parte integrantă din volumul 3 al *Operelor complete* ale lui Lucian Blaga, chiar dacă **cel mai european spirit al culturii noastre** s-a oprit doar fulgurant asupra poeziei ruse; aşa cum sunt şi parte din ansamblul *Scrierilor* lui Zaharia Stancu sau ale poetului ieşean George Lesnea. Punem această ediţie sub umbra protectoare a *Esteticii* lui Pius Servien, spirit deopotrivă aparţinător culturii franceze ca şi celei române, şi,

nu în ultimul rând, sub genericul *caracterului deschis al operei poetice* detectat de către Umberto Eco. Avem convingerea că limbajul poetic se află definitiv așezat în *sfera irepetabilului*, a *infinității omonimiei* și a totalei *absențe* a *sinonimiilor*, că este într-o anume măsură intraductibil închis în fața echivalențelor, precum, deopotrivă limbajul poetic este marcat profund de trăsătura caracteristică tuturor artelor – *ritmul* – privit ca o sinteză a tot ceea ce este deplin numeric.

Ritmul este singura cale ce se deschide atunci când aripa îngerului gloriei atinge umărul unui traducător și propulsează opera recreată spre esențele cosmice. Există o metafizică a *ritmurilor* poeziei. Sub imperiul acestor gânduri am constituit o secvență aparte la începutul volumului, denumită **Ritmuri**. Pentru clădirea acestui efemer edificiu am prelevat trei mostre de poezie: *Cântecul câinelui/Cântecul cățelei*, din care redăm tălmăcirile – Lucian Blaga, George Lesnea și Ioanichie Olteanu; *Vulpea*, poezie emblematică a operei eseniene, reprodusă în cele patru versiuni celebre așezate după cronologia anului traducerii – Zaharia Stancu, George Lesnea, Igor Crețu și Ioanichie Olteanu. Cea de-a treia poezie a apărut în traducerea lui Lucian Blaga cu titlul: *Tot ce*

trăiește poartă semn, iar în volumul alcătuit de George Lesnea găsim aceleași versuri sub titlul: *Tot ce scoate viața la iveală*.

Am adoptat titlul volumului alcătuit de George Lesnea – **Poezii și poeme,** București, Editura Minerva, 1976 (BPT), fără a intenționa să realizăm cu acest prilej o reeditare.

Deși poeziile *Maica la Cupalniță, Micola, Mălinul*, în opinia unor istorici literari aparțin unei alte perioade de creație și nu începuturilor, așa cum indică însuși autorul la alcătuirea ediției definitive, am considerat de cuviință să acceptăm opțiunea lui Serghei Esenin în pofida opiniilor critice.

Criteriul de alcătuire a antologiei ține cont atât de cronologia operei eseniene, cât și de aceea a traducerilor românești. Astfel, după cele două tălmăciri ale lui Lucian Blaga, așezate sub genericul ritmurilor, ca de altfel și aceea a basarabeanului Igor Crețu, corpusul major al cărții are în vedere formula: 1) Zaharia Stancu, 2) George Lesnea, 3) Ioanichie Olteanu. Pentru a nu deveni insistenți cu numeroasele coincidențe – aceeași poezie/poem să fi suferit traduceri succesive, am reținut o singură versiune. Indicăm însă în nota de

subsol titlul şi autorul alternativ. Cum nu există o operă critică exhaustivă dedicată acestui fenomen, am limitat căutările noastre la volume de autor, renunţând la cercetarea periodicelor timpului.

Antologia cuprinde perioada 1912-1925 a creaţiei eseniene.

Nu am urmărit să sugerăm o ierarhie valorică indirectă prin cantitatea poeziilor selectate dintr-o operă anume de traducere. De altfel, Zaharia Stancu a tălmăcit 46 de poezii, în vreme ce George Lesnea, în ediţia deja amintită, a cuprins 82 de poezii şi poeme. Cea mai amplă ediţie este cea alcătuită de Ioanichie Olteanu în care sunt cuprinse peste 150 de poezii; din păcate traducerile se opresc la anul 1920 al creaţiei eseniene.

În alcătuirea acestei ediţii am utilizat volumele:

Lucian Blaga, *Opere,* volumul 3 – Tălmăciri, Bucureşti, Editura Minerva, 1975;

Zaharia Stancu, *Scrieri, volumul 2*, Bucureşti, Editura Minerva, 1971;

Serghei Esenin, *Poezii şi poeme* – în româneşte de George Lesnea, Bucureşti, Editura Minerva, 1976 (BPT) şi Esenin, *Spovedania unui derbedeu*, Editura Arania, Braşov, 1996;

Serghei Esenin, *Ceaslovul satelor*, traducere din ruseşte, prefaţă şi note de Ioanichie Olteanu, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1981.

A. D. MUNTEANU

SERGHEI ESENIN
(Autobiografie)

Sunt fiu de ţăran. M-am născut la 21 septembrie 1895 în gubernia Reazanskaia, judeţul Reazansk, plasa Kuzminskaia.

La vârsta de doi ani, din cauză că tatăl meu era lipsit de mijloace şi familia noastră, numeroasă, am fost dat spre creştere bunicului meu dinspre mamă. Om destul de înstărit, bunicul avea trei feciori holtei alături de care mi-am petrecut aproape toată copilăria. Unchii mei erau nişte flăcăi zvăpăiaţi şi în stare de orice. Aveam trei ani şi jumătate când m-au suit pe un cal neînşeuat, după care i-au dat drumul în galop. Îmi aduc aminte că mă pierdusem cu totul şi că mă ţineam foarte tare de coamă.

Apoi m-au învăţat să înot. Unul dintre unchii mei (Saşa) m-a luat cu el într-o luntre, s-a desprins de ţărm şi mi-a făcut vânt în apă ca unui căţel. Dădeam din mâini înspăimântat şi bicisnic, în timp

ce el îmi striga: „Hei, mortăciune! Acum să te văd ce mai faci!“ „Mortăciune“ la el însemna un cuvânt de alintare. Mai târziu, pe la opt ani, altui unchi al meu îi ţineam loc de câine de vânătoare: traversam bălţile înot după raţele împuşcate. Foarte bine învăţasem să mă urc în copaci. Nici unul din copii nu se putea lua la întrecere cu mine. Am scăpat destui gospodari de ciorile care nu-i lăsau să-şi doarmă somnul de amiază după ce se întorceau de la plug: le distrugeam cuiburile din mesteceni pentru o grivnă bucata. O dată am căzut, dar am avut mare noroc: m-am ales cu nişte zgârieturi pe faţă şi pe burtă, şi cu o oală de lapte spartă, pe care o duceam bunicului la coasă.

Veşnic plin de vânătăi, eram mare bătăuş şi capul răutăţilor printre copii. Certat pentru poznele mele eram numai de bunica; bunicul mă încuraja el însuşi la bătaie uneori şi îi spunea adesea bunicii: „Nu te atinge de el, proastă! Aşa se face voinic“.

Bunica mă iubea din tot sufletul şi afecţiunea ei faţă de mine nu cunoştea margini. Sâmbăta mă spăla, îmi tăia unghiile şi mă dădea cu petrol pe cap, pentru că nu era pieptene să-mi biruie părul cârlionţat. E drept că nici petrolul nu ajuta mare lucru. Zbieram ca din gură de şarpe de fiecare dată şi până astăzi ziua de sâmbătă îmi provoacă un soi de silă.

Dumineca mă trimiteau la liturghie şi, ca să se încredinţeze că merg, îmi dădeau patru copeici: două pentru prescură şi două preotului pentru incizarea ei. Prescura o cumpăram, dar în locul preotului îi făceam eu trei semne cu briceagul, iar cele două copeici rămase le puneam la bătaie în cimitir, unde jucam arşice cu băieţii.

Aşa mi-am petrecut copilăria. Crescând mare, ai mei ţineau mult să mă facă învăţător; de aceea m-au dat la o şcoală confesională cu internat, după absolvirea căreia, la vârsta de şaisprezece ani, urma să intru la institutul pedagogic din Moscova. Din fericire, acest lucru nu s-a întâmplat. De metodică şi didactică nici nu voiam să aud, aşa de mult mi se urâse de ele.

Versuri am început să compun de timpuriu, de pe la nouă ani, dar exerciţiul conştient al scrisului îl leg de vârsta de 16-17 ani. Câteva poezii din această perioadă au intrat în *Radunița*.

La vârsta de optsprezece ani, mirat de faptul că nu mi se publicau versurile trimise la reviste, am picat pe nepusă masă la Petersburg. Am fost primit acolo cu mare amabilitate. L-am vizitat întâi pe Blok, apoi pe Gorodeţki. Mă uitam la Blok şi eram lac de transpiraţie: vedeam pentru prima oară un poet în viaţă. Gorodeţki mi-a făcut cunoştinţă cu Kliuev, de existenţa căruia n-aveam habar până

atunci. De Kliuev m-a legat, în ciuda unor radicale disensiuni, o mare prietenie care continuă să persiste şi acum, cu toate că nu ne-am văzut de şase ani.

El stă acum la Vîtegra şi-mi scrie că trăieşte cu pâine amestecată cu pleavă şi bea zeamă goală rugându-se lui Dumnezeu să-i dea o moarte de care să nu-i fie ruşine.

În anii războiului şi ai revoluţiei soarta m-a azvârlit dintr-o parte în alta. Am străbătut Rusia în curciş şi-n curmeziş, de la Oceanul Îngheţat de Nord la Marea Neagră şi la Caspica, din Vest până spre China, Persia şi India.

Etapa cea mai prielnică a vieţii mele consider că a fost anul 1919. Temperatura locuinţelor noastre nu depăşea în iarna acelui an cinci grade sub zero. Nu era nici urmă de lemne de foc.

Din P.C.R. n-am făcut parte niciodată fiindcă mă consider a fi situat mult mai la stânga.

Autorul preferat: Gogol.

Am publicat următoarele volume de versuri: *Radunița, Albastru, Schimbarea la faţă, Ceaslovul satelor, Armonică-n trei rânduri de bumbi, Spovedania unui huligan şi Pugaciov.*

În prezent scriu o lucrare de mari proporţii intitulată *Ţară de canalii.*

În Rusia, când lipsea hârtia, îmi publicam versurile împreună cu Kusikov şi Mariengof pe zidurile mănăstirii Strastnaia sau le recitam pur şi simplu pe bulevarde. Cei mai fervenţi admiratori ai noştri erau prostituatele şi borfaşii. Cu ei păstrăm în continuare relaţii amicale. Comuniştii nu ne iubesc dintr-o neînţelegere.

În încheiere, o adâncă plecăciune tuturor cititorilor mei şi un apel: puţină atenţie la inscripţia „Rugăm nu trageţi!"

Berlin, 14 mai 1922.

TABEL CRONOLOGIC

1895 – la 3 octombrie, s-a născut în satul Konstantinovo, pe malul râului Oka, în ținutul Riazan, ca fiu al lui Aleksandr Esenin și al Tatianei Titova;

1905-1909 – urmează școala elementară în satul natal, apoi se înscrie la școala Secundară de institutori din Spas-Klepiki;

1911 – anul din care datează primele poezii păstrate;

1912 – absolvă școala secundară și pleacă la Moscova, unde va lucra, la început, ca funcționar, iar mai târziu, la corectura unei tipografii;

1913 – se înscrie la Universitatea populară „Șaniavski", secția de istorie și filosofie;

1914 – se căsătorește cu Anna Izriadovna de care se va despărți un an mai târziu, după nașterea primului copil, Iuri. Publică prima sa poezie: „Mesteacănul", în numărul din ianuarie al revistei „Mirok";

1915 – pleacă la Petersburg, unde rămâne între 9 martie şi sfârşitul lunii aprilie. În această perioadă îi întâlneşte pe Blok şi Gorodeţki, care îi vor sprijini lansarea;

1915-1916 – în Petrogradul acelor ani s-a impus imaginea lui Serghei Esenin – „un talent genuin şi necultivat, care vine «direct» de la ţară, nealterat de studiu şi necorupt de cultura urbană cosmopolită";

1916 – apare la Petrograd, în luna februarie, primul volum de versuri, *Raduniţa / Ziua pomenirii*. În acelaşi an este încorporat în armată la Ţarskoe Selo.

1917 – dezertează din armată înainte de-a fi trimis pe front. Se ascunde la Konstantinovo, unde se căsătoreşte cu Zinainda Raih, cu care are doi copii, pe Konstantin şi Tatiana. După Revoluţia din octombrie se stabileşte la Moscova;

1918 – publică volumele: *Seninul*, *Ceaslovul satelor* şi placheta *Pruncul Isus*;

1919-1920 – îl găsim printre promotorii „imaginismului", scrie eseuri, conferenţiază pe teme literare;

1921 – face o călătorie în Asia Centrală şi tipăreşte volumul Spovedania unui derbedeu;

1922 – o cunoaşte la Moscova pe balerina americană Isadora Duncan cu care se va căsători în acelaşi an şi pe care o va urma de-a lungul unui turneu prin Europa şi S.U.A.; la Paris, în apartamentul lui Alexei Tolstoi, îl va cunoaşte pe Maxim Gorki;

1923 – părăseşte America, se înapoiază la Moscova, rupe legăturile cu Isadora;

1924 – renunţă la viaţa boemă, lucrează intens sub influenţa unei prietene, Galina Benislavskaia.

1925 – Porneşte spre Batumi, Tiflis şi Baku; în septembrie se căsătoreşte cu Sofia Tolstaia, nepoata lui Lev Tolstoi. Bolnav, este internat în spital, de unde fuge reluându-şi preocupările boeme; la 23 decembrie pleacă la Leningrad, locuieşte la hotelul „Angleterre", unde, în noaptea de 27 spre 28 decembrie se sinucide. Este înmormântat la Moscova. Un an mai târziu se va sinucide, pe mormântul lui, Galina Benislavskaia, aceea care i-a fost „logodnică de-a pururi, soţie niciodată".

RITMURI

CÂNTECUL CÂINELUI

Într-o dimineață, lâng-un pătul
de ierburi aurii,
o cățea puse șapte
mici pui ruginii.

Până spre seară i-a îngrijit,
i-a pieptănat cu limba ei, goi.
Zăpada topită
curgea sub țâțele moi.

Și seara, când găinile urcă
pe crengi să se culce, în țarc,
veni stăpânul întunecat
și-i puse pe toți șapte-ntr-un sac.

Mama alergă prin zăpadă,
nu voia de ei să se despartă.
Mult timp, mult timp mai tremură apa
sub gheața spartă.

Şi când ea se întoarse după paşii grei
lingându-şi sudoarea de pe coaste,
luna sus, deasupra izbei
i se păru unul din puii ei.

Şi-n înălţimea albastră ea privea,
cu urlet lung peste grădină.
Crai nou aluneca, ascunzându-se
subţire după colină.

Surd, ca şi cum i-ai fi aruncat
o piatră, pentru a râde de ea,
ochii căţelei se învârteau:
două stele de aur în nea.

(Lucian Blaga)
(1915)

CÂNTECUL CĂŢELEI

Spre ziuă, sub căpiţa de secară,
Pe auriul snopilor plecaţi,
Căţeaua, în vifornița de-afară,
Fătase şapte căţeluşi roşcaţi.

Până-n amurg, veghind încovoiată
I-a răsfăţat lingându-i ne-ntrerupt
Şi se topea ninsoarea spulberată
Pe fierbinţeala pântecului supt.

Iar seara, când găinile se-aşază,
Stăpânul casei a ieşit posac
Şi unde mama pâlpâia de groază,
El pe toţi şapte i-a băgat în sac.

În urma lui, fugind după desagă,
Căţeaua da-n nămeţii de pe drum...
Răpindu-i puii, apa din viroagă
Scâncea curgând sub botul ei, acum.

Apoi, se-nturna şovăitoare
Şi singură înspre culcuşul ei,
Deasupra casei i-apăru pe zare
În locul lunii unul din căţei.

Străină, zgribulită şi-n neştire,
Privea la chipu-i 'nalt şi depărtat
Iar luna plină, lunecând subţire,
După colini a dispărut treptat.

Şi cum atunci, când cineva-n ogradă
Drept pâine-i zvârle-o piatră dinadins
Ca stele mari de aur în zăpadă,
Căţeaua ochii trişti şi i-a prelins.

(George Lesnea)
(1915)

CÂNTECUL CĂŢELEI

Când se rupea ziua de noapte,
În ocol, pe ogrânji uscaţi,
Căţeaua a fătat şapte
Căţei roşcaţi.

Îi dezmierda iubitoare,
Lingându-i în timp ce sugeau.
Fulgi de ninsoare
De calcul burţii ei se topeau.

Iar mai spre seară,
Când se culca păsăretul buimac,
A venit ursuz omul de-afară
Şi i-a băgat pe toţi şapte-n sac.

Alergând după ei prin troiene,
Gâfâia prin omătu-ndesat...
Şi mult după-aceea, multă vreme,
Oglinda apei a tot tremurat.

Apoi, când se-ntorcea zdrobită,
Să-şi lingă sudoarea lângă culcuş,
I se păru că luna pe casă ivită
E unul din căţeluşi.

Privea ceru-n neştire,
Scheunând amar,
În timp ce luna subţire
Se pitea după-o culme-n hotar.

Umilă, smerită, parcă datoare,
Când unul, altul o mai lovea,
Aştri blânzi, licăreau prin ninsoare
Ochii ei de căţea.

(Ioanichie Olteanu)
(1915)

VULPEA

S-a târât cu piciorul zdrobit
Şi în vizuină s-a încolăcit.
O dantelă de sânge-nflorată
Se scria pe zăpada curată.

Se împleticea prin fumul detunăturii,
În ochi i se clătinau copacii pădurii.
Din tufişuri vântul zbucnise cu părul vâlvoi
Şi risipise alice sonore prin foi.

Deasupra ei întunericul se zbătea.
Seara umedă şi roşie creştea,
Capul se ridica speriat să audă.
Limba încremenea pe rana udă.

Apoi coada galbenă, flacără, în viscol a căzut.
Buzele morcov copt s-au făcut.
Mirosea a frunză putredă, a zăpadă ca luna.
În vizuină sângele picura într-una, într-una...

(Zaharia Stancu)
(1916)

VULPEA

Şchiopătase pân' la vizuină
C-un picior zdrobit.
Lângă gura ei s-a-ncolăcit
Şi-n omăt, c-o horbotă de sânge, fină,
Chipul prins de somn şi-a zugrăvit.

Larma-mpuşcăturii roşii stăruise,
Codrul i se legăna-n priviri,
Pletos, vântul printre ramuri se iuţise,
Risipind grăunţele-i sonore şi subţiri.

Negura creştea deasupra-i, moale,
Rumenă-nserarea jilavă sporea,
Capul tresălta tot mai agale
Şi pe rană limba se răcea.

Căzu-n viscol coada de jăratic.
Buzele de morcov putred s-au umplut.
Era miros de frunziş şi lut.
Şi-n vizuină, răsfirându-se molatic,
Sângele se prelingea tăcut...

(George Lesnea)
(1916)

VULPEA

Şchiopătă aşa cu laba ruptă
Până drept la covru îndărăt.
Se încolăci şi faţa suptă
Înflori cu sânge pe omăt.

Trosnetul de puşcă, fumul iute,
Clocoteau în ochii ei buimaci.
Vântul se zburli pe neştiute,
Împroşcând alice prin copaci.

Bezna se zbătea ca o prigoare,
Roş amurgul jilav se lăţea.
Capul tresărea în aiurare
Şi pe rană limba amorţea.

Jarul cozii îi căzu ca-n spuză,
Mirosea a lut şi a polei.
Cu un iz de morcov scopt în buză
Sângele mustea prin colţii ei.

(Igor Creţu)
(1916)

VULPEA

Lui A. M. Remizov

Şontâc-şontâc a venit pân' la vizuină
Cu piciorul zdrobit şi-a căzut acolo grămadă.
O biruie somnul şi are o horbotă fină
De sânge-n jurul botului culcat în zăpadă.

Mai aude pocnetul şi i-a rămas în nări un miros
De fum acru iar în ochi pădurea cu smârcuri în
clătinare.
Izbucnise dintre tufişuri un vânt lăţos,
Cu grindina lui de alice zuruitoare.

Ca o ghionoaie, pâcla tot fâlfâie prin
Seara moţoacă de apă, năclăită şi roşcovană.
Capul cu grijă şi-l ridică puţin
Şi limba-i rămâne învârtoşată pe rană.

Coada galbenă-n viscol ca o flacără i-a căzut.
Are pe buze-un gust de morcov putred şi sare.
Miroase-a chiciură şi-a pârlitură de lut,
Iar din botul rânjit picură sângele, nu prea tare.

(Ioanichie Olteanu)
(1916)

Alexei Remizov (1887-1957) era un prozator de prestigiu în epocă, numele fiindu-i aureolat şi de activitatea revoluţionară din tinereţe, pentru care suferise o condamnare la exil în Nord. Esenin l-a cunoscut îndată după sosirea sa la Petrograd, unde au colaborat la aceleaşi publicaţii şi au participat la manifestările unor grupări şi cercuri literare de orientare tradiţionalistă. Autor, printre altele, al unui *Cuvânt despre pieirea Ţării Ruseşti*. Emigrat în 1921, Remizov a trăit a doua jumătate a vieţii la Paris.

TOT CE TRĂIEŞTE POARTĂ SEMN

Tot ce trăieşte poartă semn
de timpuriu, ca un dar.
Dacă n-aş fi poet
aş fi haiduc sau tâlhar.

Slab şi mic, totdeauna erou
printre ştrengari, pe sub gard
adesea, foarte adesea, mă-ntorceam
acasă cu nasul spart.

Când vedeam pe mama speriată,
cu gura în sânge îngânam, pitic:
„Nu e nimic, m-am lovit de-o piatră,
mâne nu se mai vede nimic."

Şi-acum că s-a stins
clocotul din zilele acele,
o putere neliniştită
s-a răspândit în poemele mele.

Cuvintele se împreună în snopi de aur,
şi-n fiecare vers, fără sfârşit,
se răsfrânge îndrăzneala vechiului
rupe-coate, şi frânge-ceafă-ndrăcit.

Ca şi atunci sunt îndrăzneţ şi mândru
doar altfel m-arăt când felul mă-mpinge;
altădată mi se zdrobeau gâtlejul şi gura,
azi am sufletul întreg în sânge.

Astăzi – nu către mama, ci spre mulţimea,
ce râde străină, zic:
„Nu e nimic, m-am lovit de-o piatră,
mâne nu se mai vede nimic."

(Lucian Blaga)
(1922)

TOT CE SCOATE VIAŢA LA IVEALĂ

Tot ce scoate viaţa la iveală
E predestinat de timpuriu;
De n-aş fi poet, fără-ndoială,
Că pungaş şi hoţ era să fiu.

Scund şi firav, plin de aţâţare
Eram cel mai arţăgos băiat
Şi adesea de la-ncăierare
Mă-ntorceam cu nasu-nsângerat.

Spuneam mamei mele lângă vatră,
Gura dând cu mâneca s-o frec:
– Nu-i nimic! Mă-mpiedecai de-o piatră,
Toate astea până mâine trec.

Iar acum când stinsă-i acea vreme,
Din mănunchiul zilelor de ieri,
În neliniştitele-mi poeme
Clocotesc năvalnice puteri.

Vorbele de aur stau grămadă...
Vechile dârzenii nu s-au şters,
Veşnic pusul pe bătăi şi sfadă,
Se răsfrânge-n fiecare vers.

Ca şi-atunci mi-i firea îndrăzneaţă,
Pasul meu răsună nou pe drum.
Altădată mă izbeau în faţă,
Plin de sânge-i sufletul acum.

Astăzi celor ce râzând mă latră
Şi nu mamei – spun cu glasul sec:
– Nu-i nimic! Mă-mpiedecai de-o piatră,
Toate astea până mâine trec.

(George Lesnea)
(1922)

POEZII ŞI POEME

MAICA LA CUPALNIŢĂ

Maica la Cupalniţă tăia condrun-n două,
Desculţă, sumeasă, prin noapte şi rouă.

Spini loviţi de farmece o-nţepau la sânge
Şi-a-nceput sărmana prin aglici a plânge.

Dar simţi c-o spintecă junghiuri mai haine
Şi cu chin şi gemete mă născu pe mine.

Luluit pe iarbă-n vers de primăvară,
Zorii-n curcubeul bolţii mă-nfăşară.

Şi-am crescut, nepot al nopţii lăudate.
Mi-a menit amurgul piază bună-n toate.

Dar eu viaţa n-o-nţeleg dată de-a pomenele
Şi-mi aleg prin luptă ochii şi sprâncenele.

Mă topesc ca fulgul gingaş în azururi.
Dâră-n soarta maşteră voi lăsa de-a pururi.

(I.O.)
(1912)

V. I. Harcenikov vede în această poezie o „declaraţie poetică". Data indicată de autor pentru „Maica la Cupalniţă" este 1912 – şi pentru celelalte câteva poezii care deschid ediţia definitivă, alcătuită de autor. Opinia criticilor este că aceste versuri aparţin altei perioade de creaţie.

1914

MICOLA

1

Cu opincile de scoarţă,
Cuşmă-având un nor bălai,
Printre sate şi cătune
Trece bunul Micolai.

Traista-i spânzură pe spate,
Prinsă-ntr-un toiag sărman,
Dar el cântă cu glas molcom
Psalmii de la Iordan.

Suferinţă, scârbă, patimi,
Îndărăt se şterg, şi pier,
Şi ca zorii cei de ziuă
Mari cupole ard pe cer.

Moţăie un rând de sălcii
Supărate şi surori,

Şi le-atârnă-n jos mătănii,
Crengile cu mâţişori.
De pe fruntea lui Micola
Stropi de mir picură rar.
„Hei, pădure jucăuşă,
Ocroteşte-l pe drumar".

2

Împrejur pădurea-i mare,
Brazi, mesteceni tinerei,
Iar prin iarba-nrourată
Joacă roiuri de scântei.

Umbra unui nor despică
Dealul verde-n două părţi...
Şi Micola-şi moaie faţa-n
Spuma albă de pe bălţi.

Un mesteacăn zvelt îşi lasă
O crenguţă mai în jos
Şi se şterge cuviosul
Cu acel ştergar pufos.

Api merge iar pe sate
Şi pustii nemărginiri:

„Călător din altă lume,
Eu mă duc spre mănăstiri".

Fum de smirnă-i pe secară,
Abur vânăt pe fânaţ.
„M-oi ruga de sănătatea
Pravoslavnicilor fraţi".

3

Şi tot merge lin pe drumuri,
Unde e chemat la greu.
Dumnezeu cu nori în barbă
Ţine sfat cu el mereu.

Şi din jilţ grăieşte Domnul,
Prin fereastra de la rai:
„Bate ţara cea rusească,
Smerit roabe Micolai.

Ocroteşte-acol' pe slabul,
Pe muncit şi pătimaş.
Roagă-te de biruinţă
Şi de bietul lor sălaş".

Merge deci prin făgădaie,
Predicând către norod:

„Fraţilor, eu viu cu pace,
De-ncercări să vă slobod.

La drum drept au să vă mâie
Traista şi toiagul meu.
Strângeţi, ca-n hambar secara,
Mila de la Dumnezeu".

4

Toamna dete foc pădurii,
Totu-i ars de para ei.
Chemă fiarele Micola
Şi le dă din poală mei.

„Păsăruici, vă las cu bine,
Fiare, în ascunzători!
A trimis spre fata-iarnă
Voinic-codru peţitori.

Toate-au loc de mas pe lume,
Numai crapă-te, pământ!
Şerb din veac al celor sfinte,
Eu mă-ndrept spre Domnul sfânt".

Albă, marmora răsună
Spre grădinile cereşti.

Merii-acolo-s grei de stele,
Ori de chipuri îngereşti.

Luminos, Mântuitorul
Şade-n jilţul lui din rai.
„Roagă-l să ne aibă-n pază,
Cuvioase Micolai".

5

Când se crapă-n rai de ziuă,
Maica sfânta, din pridvor,
Zvârle spice de secară
La porumbii strânşi ciopor.

„Ciuguliţi voi, blânde păsări,
Spicu-i viaţa-n zbor focos".
Mai frumos ca sângiorgelul,
Sfinte, roadele miros.

Brazii parcă-s lăcrămioare
Mărgelate până sus.
Pe-arături ninsoarea nopţii
Aşternut de in a pus.

Cu cămeşile sumese,
Ies plugarii pe vâlcea

Şi-i închină lui Micola
Semănatul lor pe nea.

Şi cum vara cad în iarbă
Toporiştile la prânz,
Spice fâşâie-n zăpadă,
Sub mestecenii plăpânzi.

(I.O.)

Micola este Sf. Nicolae făcătorul de minuni (sec. IV), sărbătorit la 9 mai şi 6 decembrie, distrugător de căpişti şi confesor sub Diocleţian şi Maximilian, arhiepiscop al Murului, în Asia Mică şi participant la primul congres ecumenic; în tradiţia populară apare mai degrabă ca ocrotitor al agriculturii.

MĂLINUL

Odată cu primăvara
Mălinul aromat a-nflorit.
Ca pe nişte zulufi de aur
Ramurile şi le-a împletit.

Rouă ca mierea îi alunecă
Pe scoarţa-n care este îmbrăcat,
Sub ramurile lui iarba
Străluceşte ca argintul curat.

În perlele rotunde de rouă
Ard ciucurii grei, de atlase,
Ca nişte cercei străvezii
În urechile unei fete frumoase.

În poiana de-alături aleargă,
Prin iarbă şi printre rădăcini
Şerpuind ca un fir subţire
Pârâul de argint şi lumini.

Acum mălinul aromat
Stă parcă atârnat
Şi-n juru-i iarba aurită
Arde în soare.

Pârâul cu unda zglobie
Îi atinge ramurile pieziş
Şi-i cântă pe sub stânci abrupte
Cântece pe furiş.

(Z.S.)

Mălinul – (Ioanichie Olteanu)
Mălinii – (Igor Creţu)
Igor Creţu – l-a tradus pe Esenin *„Prima dată în moldoveneşte"* – *„Cultura"*, Chişinău, aprilie, 1967.

SUNT PĂSTOR; AM DREPT PALATE

Sunt păstor; am drept palate
Al câmpiilor hotar.
Dealuri verzi, îngemănate
Cu-al becaţei strigăt rar.

Peste codru ţes beteală
Norii galbeni, lin spumând.
În plăcuta toropeală
Ascult pinii fremătând.

Umbra verde-o luminează
Plopi sub rouă-n licăr des.
Sunt păstor; am curţi de vază:
Iarba moale de pe şes.

Vacile-mi vorbesc de-o seamă
Dând din cap încetişor.
Luncile spre râu mă cheamă
Mişcând ramurile lor.

Uitând tot amarul lumii,
Dorm pe cioate ca în grâu.
Mă-nchin zorilor şi humii,
Mă cuminec la pârâu.

(G.L.)

Sânt Ciudar – (Ioanichie Olteanu)

AU PORNIT PRIN TRESTII ŞUŞOTE DE VÂNT

Au pornit prin trestii şuşote de vânt.
Stă pe mal o fată mândră suspinând.

Volbura cununii ei de la Semic*
A-nghiţit-o valul, n-a rămas nimic.

Măritişul primăvara-i cu nevoi.
Semne rele din pădure-i dă Lesnoi*.

Pe mesteceni coaja roasă e de tot.
Din ogradă şoareci răi pe fată-o scot.

Caii fornăie ca-n ziua cea de apoi –
Ah, nu vrea cosiţă neagră Domovoi*.

Parcă fumegă-a tămâie brazii-n crâng.
Clopoţeii vântului se-aud cum plâng.

Supărată umblă fata jos pe mal.
Alb sovon îi țese spuma unui val.

(I.O.)

Semic, joia din săptămâna Rusaliilor, a șaptea după Paști; sărbătoare de fete, având anumite elemente comune cu unele sărbători populare românești. Foarte răspândit e ceremonialul împodobirii cu cununi împletite din ramuri de mesteacăn și depunerea lor în apă pentru ghicirea viitorului.
Lesnoi, demon silvestru, antropomorf, invizibil, malefic.
Domovoi, altă figură din demonologia slavă, protector al casei și păzitor al tradițiilor, invizibil, oracular, benefic/malefic.

1916

DUPĂ ŞUVIŢA-NTUNECATĂ...

După şuviţa-ntunecată a pădurii,
În albăstrimea neclintită,
Luna – mieluşea cârlionţată –
Se plimbă prin iarba-nflorită.

Pe lacul în roată de sălcii bătrâne
Cornițele ei împung mătasa.
De pe cărare privind îmi pare
Că apa clatină malul şi casa.

Stepa învestmântată în şal verde
Cădelniţează fum de ceremuşă.
În răzoarele dese se-ascund
Pasări cu pene de cenuşă.

O, ţinut nesfârşit şi sălbatec
Ce aproape eşti de inima mea,
În adâncul tău s-au pitit
Tristeţea şi galbena-mi stea.

Şi ţie ca şi mie ţi-e dor
De cerul înalt cu amurg roşcovan
Şi de văzduhurile libere cu zbor
De şoim şi vultan.

Dar pe deasupra-ţi, întindere albastră.
Întunericul se uită greoi
Şi s-aud lanţurile Siberiei
Dincolo de cocoaşa Uralilor goi.

(Z.S.)

---

*Deasupra unei Sihle dese – (Ioanichie Olteanu)
Peste luna mea sihastră – (George Lesnea)
Pe după coama zării dese – (Igor Creţu)*

MAGDALENA

În dantelă de lună
Valea momeşte stihii.
Din icoană Magdalena
Zâmbeşte către copii.

Seara albastră uimită
Holbează ochi mari.
Luna se clatină-n leagăn
Printre stejari.

Se vesteşte furtună şi viscol
Cu mărgele de sticlă, reci,
O pasăre trece şi ţipă
În vânturi de veci.

Moartea-şi-ascute toporul
Şi iată, Magdalena plânge.
Cineva rătăcit în stepă
Mâinile-şi frânge.

(Z.S.)

De vedenii prin poiană - (Ioanichie Olteanu)

SUNT OBOSIT DE TRAIUL MEU STATORNIC

Sunt obosit de traiul meu statornic,
Din casa mea curând o să dispar.
De alte zări, de alte locuri dornic,
Eu vagabond m-oi face şi tâlhar.

Pe cârlionţii zilelor senine,
Voi rătăci spre-un trai curat ori strâmb.
Şi cel mai bun prieten, pentru mine,
Va ascuţi cuţitul din carâmb.

Cu primăveri şi-al soarelui răsuflet,
E-mbrobodit gălbuiul drum pribeag.
Chiar şi aceea ce-o slăvesc în suflet,
O să m-alunge grabnic de la prag.

Întors acasă, vremea mi-o voi pierde
Cu vechi nimicuri, ca oricare om.
Şi sub fereastră, într-o seară verde,
M-oi spânzura cu mâneca de-un pom.

Răchitele din garduri or să scape
Mâhnite frunze, fluturând din mâini,
Atunci când nespălat or să mă-ngroape,
La loc ferit şi în lătrat de câini.

Pierzându-şi veşnic vâslele prin lacuri,
O să plutească luna luminând...
Şi Rusia va trece peste veacuri,
Jucând voios sau lângă gard plângând.

(G.L.)

Mi s-a urât de vatra mea – (Ioanichie Olteanu)
Mi s-a urât trăind – (Zaharia Stancu)

CĂRUŢA DURGĂLE SUBŢIRE

Căruţa durgăle subţire,
Fug văi şi dealuri înapoi.
Aceleaşi cruci de pomenire
Şi paraclisuri vechi şi noi.

Aceleaşi veştede ovese,
Tânjind cu galbenul lor şters.
Şi spre clopotniţele dese
Se-nchină dreapta mea din mers.

O, Rusie de-azur şi fragă,
Cu cerul prăbuşit în iaz,
Lacustra jale-a ta mi-e dragă
Pân' la durere şi extaz.

Nemăsurată-n suferinţă,
Tu stai pe-un ţărm nepământesc.
Să nu cred mi-e cu neputinţă,
În steaua ta, să n-o slăvesc.

Rămână-mi lanţul ce mă leagă,
Când, ceas al tainei, va să vii
Şi bubui-va stepa-ntreagă
De ruga blândei colilii.

(I.O.)

1917

LUCEAFĂRUL ROŞU...

Câmpul cules, codrul pustiu,
Stuhul alungă stol cenuşiu.
Munţii sunt fier, balta aramă,
Soarele scamă.

Drumul se-ngroapă, râmă, sub frunză,
Urmele dragii au să se-ascunză.
Fulgeră-n inimă şi cade sub stâncă
Cerul mărunt în apa adâncă.

O, şi eu singur aseară-am văzut:
Luceafărul roşu cobora tăcut
Şi ca un mânz sălbatic se-nhăma
La sania mea, la sania ta...

(Z.S.)

Pădurile-s goale, ogoarele seci – (George Lesnea)
Codrii-s pustii – (Ioanichie Olteanu)
Mirişti ude, câmpuri goale – (Igor Creţu)

O, ȚINUT AL PLOILOR

O, ținut al ploilor și-al vremii rele,
Tăcerea pe aici e vagabondă!
Ca un covrig de pâine-n cer
Atârnă, ruptă, luna blondă.

Dincolo de ogorul arat
Se-nalță o ciutură vișinie.
Pe creangă, ca o prună, – norul.
Dedesubt, o stea coaptă, aurie.

În ciuda sărăciei mele
Plec din nou cu drumul la drum.
Rătăcesc și adulmec grânele
Duse pe-al apelor albastre fum.

Aburul mlaștinilor dănțuie-n rotocoale.
Din ulciorul întunericului care cântă ca o apă
Cu adâncă vlagă copleșitoare
Dealurile tale se adapă...

(Z.S.)

Tu țara mea, de ploi neocolită – (George Lesnea)
Tărâm al ploii și-al furtunii – (Ioanichie Olteanu)

CÂMP LEȘINAT(1)

Câmp leșinat, pe cine vrei să chemi?
Visule, ce te zvârcolești și gemi?
Aleargă herghelia și secara,
Rămâne-n urmă satul, codrul, sara...

Aleargă gerul alb pe sterpe stepe,
Ferestre sparte, uși dogite, trepte...
Până și soarele-a-nghețat
În drum, ca o băltoacă de pișat.

Rusie, cine ți-a mânjit zăpezile?
Cine ți-a speriat cirezile?
Câinii flămânzi se-mpleticesc și fug –
Și marginile zărilor le sug.

S-alerg și eu? O, nu, rămân aici
Cu huliganii mei calici.
Lupoaicei Dumnezeu i-a dat un pui,
Dar Omul i-a ucis puiul vățui.

(Z.S.)

---

*Reprezintă traducerea capitolelor *2, 3 și 4* din *Iepe corăbii*
Corăbiile iepei – (Lesnea George – traducere fragmentară, cap. 1, 2, 4 și 5)
Iepe corăbii – (Ioanichie Olteanu)

PE CINE SĂ CÂNT (2)

Pe cine, pe cine să cânt
În jocul cu morţi fugiţi de pe dric?
Priviţi: la femei un al treilea
Ochi – iese-n buric.

Din pântecul gol se uită ca luna
Rotund şi flămând.
De mine eu însumi râzând
Am scris un poem pentru una.

Dar unde sunt fetele toate
Câte ne iau tinereţea vioaie?
De vrei să te-nsori, cântăreţe,
Cunună-te-n staul c-o oaie.

Ca facla de ceară topeşte-te-n cântec,
Alină-te-n paiele roase din şură.
Octomvre-auriul ţi-aruncă inele
Cu mâini tremurate de salcie sură...

(Z.S.)

** Idem

CÂINILOR (3)

Câinilor, câinilor veniţi aici
Cu botul în mâinile mele.
N-ar fi oare vremea ca luna
Să nu mai lingă nori, stele?

Norii sunt pântece sfâşiate, de iepe,
Pânze înnegrite de ciori.
Fraţilor câini, fraţilor câini,
Am fugit departe de grăitori.

Când foamea printre ziduri dărâmate
Se va înfige în părul meu stufos
Îmi voi mânca jumătate piciorul,
Jumătate vi-l voi da pentru ros.

N-am să mă mai întorc între oameni.
Mai bine între voi să sfârşesc.
Nu pot să arunc în semeni cu piatra,
Nu pot să lovesc.

(Z.S.)

*** Ibidem

CRÂNGUL DE AUR

A vorbit şi-a tăcut crângul de aur
Cu glasul lui de mesteacăn, uşure.
Nici o părere de rău nu mai au
Cocorii, în slăvi, peste pădure.

Ce să regreţi? Suntem călători –
Trecem, intrăm şi părăsim casa.
Visează cânepa la cei duşi
Şi luna pe baltă licărindu-şi mătasa.

În mijlocul câmpiei stau singur,
Vântul duce cocorii mai departe.
Gândesc la vesela tinereţe
Dar nu-mi pare rău de trecut, nici de moarte.

Nu-mi pare rău de anii risipiţi în zadar,
Floarea liliachie a sufletului păleşte.
În grădină arde rugul unui măceş roşu
Şi acest rug pe nimeni nu încălzeşte.

Ciorchinii măceşului nu vor arde.
Iarba nu va pieri fiindcă a îngălbenit.
Ca pomul care-şi pierde în tăcere frunzele
Cuvintele triste mi le pierd covârşit.

Cândva, dacă timpul măturându-mi slovele,
Le va aduna – netrebnic tezaur –
Spuneţi atât: a vorbit şi a tăcut
Cu dulcele-i glas crângul de aur.

(Z.S.)

TREZEŞTE-MĂ MÂINE DEVREME

Trezeşte-mă mâine devreme
Măicuţa mea răbdătoare!
Mă voi duce pe drumul măgurii
Să întâmpin oaspetele drag.

Astăzi am văzut în pădure
Urmele unor roţi mari.
Deasupra bolţii înnourate
Vântul îşi fâlfâie arcul de aur.

Mâine în zori va porni în goană,
Cu luna-căciulă pe sub tufişuri.
Iapa îşi va flutura cochet
Coada roşcată deasupra câmpiei.

Trezeşte-mă mâine devreme,
Aprinde în odaia mare lumina,
Se spune că în curând voi deveni
Poet renumit în Rusia.

Te voi cânta pe tine, voi cânta oaspeţii,
Soba noastră o voi cânta, cocoşul şi casa...
Şi în cântecele mele voi turna
Laptele vacilor tale roşcate.

(Z.S.)

Trezeşte-mă-n zorii zilei – (Ioanichie Olteanu)
Scoală-mă în zori de dimineaţă – (Lesnea George)
Mă trezeşte mâine dimineaţă – (Igor Creţu)

DOAMNE, TU OARE

Doamne, tu oare
Ai legănat în vis pământul?
Pulberea stelelor
A scuturat-o în părul meu vântul.

Răsună cedrii cerului
Prin broboada luminii.
În văile tristeții
Cuvintele se-nfig ca spinii.

Cuvintele, cuvintele cântă
Despre ținuturile depărtate
Unde gura lunii a mușcat
Tufele roșcate.

Acolo, în crânguri adânci,
Sar veverițe, iepuri și grauri
Și joacă, sprintenă și goală,
Ploaia cu genunchii de aur.

(Z.S.)

**Face parte din poemul Octoih (capitolul 3)*
Octoih – (Ioanichie Olteanu)

1918

INONIA

Proorocului Eremia

„Nu mă înspăimânt de pieire,
Nici de lănci, nici de săgeţile ploii."
Aşa spune, după Biblie,
Proorocul Serghei Esenin.
A venit timpul meu.
Nu mi-e frică de cnut.
Trupul lui Hristos
Îl scuip din gură.
Nu vreau să fiu izbăvit
Prin chinurile şi crucea lui.
Altă învăţătură-nţeleg,
Să întreacă veşnicia stelelor.
Am văzut alt Mesia.
Moartea n-o să mai joace
Deasupra dreptăţii.
Voi tunde albastrul cerului,
Ca pe o oaie,
De lâna murdară.
Voi ridica mâinile spre lună

Şi o voi sparge ca pe-o nucă.
Nu vreau ceruri fără scară.
Nu vreau să cadă zăpezi.
Astăzi voi oua ca o găină
Vorbe de aur.
Astăzi, cu mână vânjoasă
Sunt gata să răstorn lumea.
Nu vreau să se încrunte soarele
Pe faţa lacului.
Ca o furtună
Opt aripi îmi vor răsări pe umeri.

Peste Rusia înfricoşată latră clopotele,
Plâng zidurile Kremlinului.
Astăzi pe lănci de stele,
Pe tine te vom ridica, pământule.
Mă voi întinde până la Cetatea Nevăzută,
Voi muşca din Calea Lactee,
Lui Dumnezeu îi voi smulge barba
Cu colţii mei,
Şi înfigându-i mâna-n coama-i albă
Îi vor grăi cu glas de viscol:
Am să te fac pe tine, Dumnezeule,
S-asculţi ce-ţi spun!

Blestem mânăstirile,
Blestem potecile ce duc spre ele.
Vreau să-mi ridic deasupra golului palatul.

Cu limba mea voi şterge de pe icoane
Chipurile sfinţilor şi ale mucenicilor.
Vă făgăduiesc cetatea Inonia
Unde trăieşte zeul celor vii.
Plângi tu, o, Moscovă,
A doua oară a venit Mogolul.
Rugăciunile din ceaslovul tău
Le voi risipi cu ciocul.
Din zori voi duce dârz poporul meu
Să are.
Câmpul lui de cuvinte
Să fie presărat de stupii grâului.
Grăunţele, sub cerul înstelat
Să lumineze, ca albinele, întunericul.

Te blestem, mânăstire,
Blestem călcâiele şi urmele tale.
Soarele tău, cu ascuţişul ghearelor,
Mi s-a înfipt în suflet ca un cuţit.

Am plâns pe râurile Babilonului
Şi ploaia de sânge ne-a udat.
Astăzi strig cu glas de furtună:
Să-l despuiem pe Dumnezeu.
Spălaţi-vă mâinile şi părul
În albia lunii noi.
Spun: – Totul va pieri.
Credinţa va fi înăbuşită.

Deasupra noastră, Dumnezeu
S-a umflat ca o vacă.
El va făta alt soare
Pentru meleagurile noastre.
Un nou Olimpiu va veni
Să-i zugrăvească chipul nou.
Vă spun: – Voi bea tot aerul
Şi-mi voi întinde limba
Ca o cometă.
Îmi voi răşchira picioarele
Până-n Egipt,
Vă voi scoate potcoavele chinului.
În amândoi polii
Îmi voi înfige cleştele mâinilor,
Voi apăsa ecuatorul cu genunchiul,
Şi-n plânsetul furtunii, în geamătul viscolului,
Voi rupe ca pe un colac
Pământul.

În beznă,
Să-l vadă-ntreaga lume
Voi scoate capul
Cu păr de stele
Şi străluciri de soare.
Patru sori,
Ca nişte butoaie ce şi-au pierdut cercurile de aur.
Din nori,

Ca de pe munte
Se vor rostogoli speriind lumile.

Şi ţie-ţi spun, America,
Parte ruptă din continent –
Fereşte-te pe mările necredinţei
Să dai drumul corăbiilor de fier.
Nu îngreuia cu curcubee de tuci şi granit
Lanurile şi râurile,
Nu sfâşia cu mâini albastre
Slăvile.
Cu simple cuie de fier
N-ai să întuneci strălucirea stelelor.
Fierberea sorilor
N-ai s-o stingi
Cu lavă de oţel.

Am să mă aşez, sus, pe nori,
Cu călcâiele-n jos.
Voi pune soarele şi luna,
Ca pe nişte covrigi,
Pe osia pământului.
Îţi spun: – Nu mai cânta imnuri
Razelor tale de sârmă.
Ele nu vor lumina a doua venire.
Mielul aleargă prin munţi.
Un trăgător dibaci
Îi va zvârli o săgeată în piept.

Sânge cald va țâșni în întuneric
Prin lâna albă.
Copitele, ca stele de aur,
Se vor rostogoli în noapte –
Și ploaia cu spițe de apă
Va străluci.
Atunci voi răsuna ca un tunet
Din roțile soarelui și ale lunii.
Îmi voi fâlfâi părul de flăcări,
Îmi voi acoperi fața c-o aripă,
Voi trage munții de urechi,
Voi smulge, cu lănci, ierburile
Și-ți voi mătura toate nuielele,
Ca praful.

Cu plug nou
Voi ara obrajii negri ai câmpurilor tale.
Pe deasupra ținuturilor tale
Belșugul va zbura ca o coțofană.
Razele soarelui
Vor fi prăjini de aur.
Alți spini vor crește în palmele câmpurilor tale.
Ca niște veverițe,
Primăverile galbene
Vor sări pe crengile zilelor.
Râuri albastre vor izvorî
Și vor străpunge zăgazurile de piatră.
Zările, lăsându-și în jos pleoapele,

Vor prinde în ele pești de stele.
Îți spun: – Va veni timpul când
Spicele grâului tău
Îți vor străpunge ceafa.
Deasupra lumii
De pe o scară nevăzută,
Răsunând peste șesuri și peste dealuri,
Va sparge coaja lunii un cocoș
Și va zbura.

Umblu pe nori ca pe un lan,
Cu capu-n jos.
Aud clocotul ploii
Și șuierul aștrilor cu ciocuri subțiri.
Mă uit în iazuri albastre
Și te văd oglindită, pe tine, Inonia,
Cu căciulile de aur ale munților.
Văd ogoarele și casele tale
Și-ntr-un pridvor pe mama mea bătrână.
Cu degetele caută să prindă
Luminile-asfințitului roșcat
Dar soarele, ca o pisică,
Își trage lacom ghemul
Și pleacă mohorât cu el în spate.
Sub șoaptele pârâului,
În poala ecoului din munți
Picură de pe o lumânare nevăzută
Cântecul meu.

Slavă Domnului din ceruri
Şi pe pământ pace.
Cu cornul ei albastru, luna –
A sfâşiat norii.
Cineva a scos o pasăre
Din oul luceafărului
Să ciugulească
Urma lui Hristos.
Cineva cu o credinţă
Fără cruce şi fără chin
A întins pe cer curcubeul
Ca un arc.
Bucură-te, Sioane,
Şi răspândeşte-ţi lumina.
Pe zare, la marginea cerului,
S-a ivit un nou Nazaret.
Pentru a doua oară,
Pe o iapă
Vine Mântuitorul.
Crezul nostru e în putere.
Dreptatea noastră e în noi.

(Z.S.)

Inoi, inaia –, altul, alta – este sensul dat de însuşi Esenin. În alte opinii sensul titlului: ino „bine“, ocupă un loc central într-o viziune conform căreia numai apelul la rădăcinile moralei ţărăneşti ar putea salva viitorul de dezumanizare.
Inonia – (George Lesnea, Ioanichie Olteanu)

DE CE STRIGAŢI, VOI, CÂNTECE SIHASTRE?

De ce strigaţi, voi, cântece sihastre?
Au nu puteţi să-mi daţi ce năzuiesc?
Eu aţele acestei păci albastre,
În bucle mă deprind să le-mpletesc.

Mă vreau sever, cu inima duioasă
Şi de la stele eu învăţ să tac.
Ce bine e, Rusia somnoroasă,
S-o străjuieşti pe câmp, ca un copac.

Ce bine e, în toamna ce răzbate,
Să rătăceşti pe câmpul părăsit,
Strângând, de ducă, spicele uitate,
În sufletul tău – traistă de cerşit.

Dar albăstrimea nu tămăduieşte.
Cum să vă scutur cântece, mereu?
Cu mătura-i de aur limpezeşte
Şi şterge seara blândă drumul meu.

Şi bine mi-i s-ascult cum trece-o veste,
Murind în vânturi şi sub paşii mei;
– Fii rece, tu, a cărui viaţă este,
Ca aurul tomnaticilor tei.

(G.L.)

Ce vreţi cântece cu văicărelile voastre – (Ioanichie Olteanu)

CEASLOVUL SATELOR

Lui Vl. Cerneavski

1

O, soare, soare,
Vadră de aur scufundată în lume,
Ia-mi cu tine sufletul!
Scoate-mi ţara
Din fântâna patimilor!

În fiecare zi,
Agăţat de lanţul razelor tale,
Mă urc la cer.
În fiecare seară
Alunec
Şi cad în botul asfinţitului.

Sunt covârşit de durere...
Roşu ca sângele-i cântecul rostit de gura mea...
Aşternutul de zăpezi, de albe zăpezi
Al patriei mele

E rupt în bucăţi.
Trupul ei
Atârnă pe cruce
Şi-i sunt zdrobite fluierele picioarelor:
Coline şi drumuri...
Ca un lup urlă vântul
Venind din apus...
Noaptea, ca un corb,
În bălţile ei îşi ascute ciocul.
Pe munte-i răstignit răsăritul ei,
Cu o tăbliţă deasupra crucii:

ISUS NAZARINEANUL
ÎMPĂRATUL
IUDEILOR

2

O, lună, lună!
Cuşmă roşcată a bunicului,
Aruncată de nepotul ştrengar pe-o cracă de nor,
Cazi pe pământ...
Astupă-mi ochii!

Unde eşti?...
Unde e patria mea?

Ca pe-o coajă de tei ţi-a jupuit drumurile
Furtuna,
Cu limba lui vânătă ţi-a lins
Blana zăpezilor albe
Vântul...

Şi-acum zaci ca o oaie, pe spate,
Bălăbănindu-ţi picioarele prin ceruri,
Confundând bolta cu ieslele tale
Şi stelele
Cu ovăzul tău auriu.

Confundă-le, zăpăceşte-le!
Încurcă tot ce vezi...
N-am să mă leapăd de tine chiar aşa, cu soarele tău cu tot,
Care seamănă cu un porc...
Nu mă tem de râtul lui
Băgat prin gardul de nuiele
Al sufletului meu.

Înfricoşată e taina ta.
Pieirea ta e cristelniţa
Lăsată lumii dintru început.

3

O, roşu amurg!
    Iartă strigarea mea.
Iartă-mă că Ursa ta mare
    Am luat-o drept căuşul sacagiului...

Păstori ai pustiei,
Ce ştim noi?...
Eu n-am absolvit decât
    Şcoala parohială,
Ştiu numai scriptura şi poveştile,
Ştiu numai ce cântă ovăzul bătut de vânt...
    Şi-n sărbători
        Să zic
    Din armonică.

Dar am înţeles...
Cred şi mărturisesc că-i mai bine să pieri
Decât să rămâi
    Jupuită
    De piele.

Pieriţi, meleaguri ale mele!
Piei, Rusia mea,
    Izvoditoare
    A celui de al treilea
    Testament.

4

O, stele, stele,
Subţiri făclii de ceară,
Care vă picuraţi ceara roşie
    Pe molitvelnicul zării,
        Aplecaţi-vă-n jos!

Înclinaţi-vă flacăra,
    Ca să mă-nalţ
    Pe vârfuri
    Şi să v-o sting.

El n-a înţeles cine va aprins
Şi ce fel de moarte
    V-am cântat.

    Bucură-te,
        Pământ!

Fecioarei tale Rusia
I-am vestit o nouă
    Naştere.
Ea-ţi va naşte ţie
Fiu...

Şi vei chema numele lui
    Izramistil.

Cântă şi joacă, Volgă!
În ieslele tale albastre va să nască
   Pruncul.

Nu-mi vorbiţi mie
   Că aia-i
Luna plină,
Care stă
Să răsară!...
E el!
E el,
Gata să-şi arate,
Ieşind din pântecul cerului,
   Creştetul...

(I.O.)

1919

VÂNTURI, VÂNTURI PLINE DE ZĂPADĂ

Vânturi, vânturi pline de zăpadă,
Spulberaţi-mi viaţa ce s-a dus.
Vreau să fiu copil fără tăgadă
Sau o floare cu privirea-n sus.

Când răsună cornul de la stână
Vreau pentru toţi oamenii să mor.
Clopoţeii stelelor se-ngână,
Presărându-mi clinchetele lor.

Cât de bună-i limpedea cântare
Când topeşte suferinţa grea!
Vreau să fiu copac lângă cărare
Cu piciorul încălţat în nea.

Vreau, când caii sforăie – nebunii!
Să sărut o ramură cu ger.
Ci săltaţi-mi, labe ale lunii,
Ciutura tristeţilor la cer.

(G.L.)

Vântule, vântule, vânt cu ninsoare – (Ioanichie Olteanu)

ARŢARUL

Arţar desfrunzit, în ghiaţă-mbrăcat
În viscolul alb de ce stai plecat?

Oare ce-ai văzut? Ce ai auzit?
La plimbare singur parc-ai fi ieşit.

Ca un paznic beat ai ieşit la drum
Şi-n troian piciorul ţi-a-ngheţat acum.

Am băut şi eu şi mă-mpleticesc
Şi nu ştiu cum casa o s-o mai găsesc.

Întâlnii un pin şi-o salcie rară,
Le-am cântat în viscol cântece de vară.

Şi parcă eu însumi aş fi fost arţar
Dar nu gol ci prins în bogat frunzar.

Şi pierzând sfiala, straşnic îmbătat,
Mândrul meu mesteacăn l-am îmbrăţişat.

(Z.S.)

VISCOL

Viscol! Viscol care sfarmă şi-nţeapă,
În cer luminează luna-ngheţată.
Văd din nou aria părintească
Şi-o luminiţă-n fereastră prin viscol.

Puţin îţi trebuie când nu ai cămin,
Eu cânt despre tot ce mi s-a dat,
Iată-mă iarăşi la cina părintească,
Iarăşi o văd pe bătrâna mea mamă.

Se uită şi ochii îi lăcrimează
Tăcută şi fără să sufere.
Vrea să apuce ceaşca cu ceai,
Ceaşca din mână îi lunecă.

Draga mea, buna mea, bătrânica mea dragă,
Alungă tot ce e negru în gânduri
Ascultă, cu armonica de zăpadă,
Viaţa mea ţi-o voi povesti-ntreagă.

Multe-am văzut şi mult am umblat,
Mult am iubit, mult am suferit,
Am vagabondat şi-am băut,
Şi numai pe tine în gând te-am văzut.

Iată, pe laiţă iar mă-ncălzesc,
Mi-am scos ghetele, mi-am aruncat haina,
Iarăşi am reînviat, iarăşi trag nădejde
De-o soartă bună, ca-n copilărie.

Dar la fereastră în plânsul viscolului,
În vuietul lui sălbatic, zgomotos,
Îmi pare că teii albi din grădină
Îşi scutură florile pe jos.

(Z.S.)

PE BLIDUL ALBASTRU AL CERULUI

Pe blidul albastru al cerului
Fumul norilor galben ca mierea
Visează noaptea. Oamenii dorm.
Numai eu sunt chinuit de tristeţe.

Pădurea încrucişată cu norii
Fumul dulce-l respiră uşor,
După inelul rupt al bolţii cereşti
Dealu-şi întinde degetele.

Pe baltă ţipă bâtlanul,
Se-aude limpede plescăitul apei.
Ca un strop printre nori ne priveşte
O stea singuratică.

Aş vrea ca în tulburul fum
Cu steaua aceea s-aprind pădurile
Şi să pier împreună cu ele
Ca o străfulgerare pe zare, departe.

(Z.S.)

PANTOCRATORUL

1

Vers al meu ce urli şi te zbaţi ca nebunii,
Surd la vechile tale mâhniri,
Laudă botul cabalin al lunii
Ce muşcă dârlogii de raze subţiri.

Aceleaşi stele-şi preling de-o vecie
În cântec mierea trupului pur.
Tu m-ai învăţat, Doamne, ţie
Nu să mă rog, ci să te-njur.

Pentru părul tău nins, iară şi iară,
Pentru-al arinilor mărunţiş auriu,
Eu îţi strig: „Ce-a fost să piară!“ –
Eu, tâlharul, răzvrătitul tău fiu.

Şi pentru-această călduţă ploaie
De-ndurări picurate pâslos,
Ah, cu ce târnuri, cu ce măturoaie
Să dau de pe boltă soarele jos?

2

De pe dâlmele de lapte,
Dintre plopii-n cer foşnind,
Ne-a stropit întreaga noapte
Vărsătorul cu argint.

El şi Ursa tot într-una
Ciuruiau ca din cişmea.
Căţărată-n cer, furtuna
Lunii i-a sărit în şea.

Fumegând lăptos, pârâul
Pe toţi duşii i-a zărit.
Moşu trage cu halăul
Soarele din răsărit.

Tatăl nostru, cât îl doare
Veacul pe nepot auzi?
Nu degeaba-n piept îi moare
Un viţel cu ochii uzi.

3

Aleargă şi-nvârte-te roata
Pe-arginţii luminii bătuţi!

Ştiu, soarele-i numai găleata
De aur ce spânzură-n puţ.

Şi eu mă voi rupe ca mâne
De lut şi porni-voi hoinar.
Şi sufletul meu va rămâne
Pe albia-aceasta de jar.

Ştiu şi cum consideră morţii
Pe vii: nu cu ochiul lor prim.
Îngăduie-n aura porţii
Cu chei pământeşti să venim.

Ovăzu-ncolţind o să spargă
Zăvorul – şi-apoi să ne laşi:
Sări-vom pe-ntinderea largă
Pe-al zorilor roşu trăpaş.

4

Hai, roib şi sprinten răsărit
Şi ia de ruzi pământul.
Sorbim un lapte sărbezit,
Prin şuri ne bate vântul.

Nechează-n fiecare tău
Şi fornăie, şi cheamă

Cu clinchetul de zurgălău
Al stelei de pe coamă.

Pe ham ţi-om pune curcubeu
Şi-un cerc polar pe şleauri.
O, du-ne globul nostru greu
Din vechile coclauri.

Înfige coada ta-n pământ,
Desprinde-te de zare
Şi-ntr-un galop ne du pe vânt
Spre-o ţară-nfloritoare.

Şi cei ce stau acolo sus
Şi-n ceruri se desfată
Să vadă că spre ei ne-am dus
Cu inima curată.

(I.O.)

IEPE CORĂBII

1

Dacă lupii urlă la stele, pricepe:
A fost ros cerul de nori.
Burţi rupte de iepe.
Negre pânze de ciori.

Azurul nu-şi va scoate ghearele peste
Duhoarea unui viscol tuşind gros.
În nechezatul furtunii, o grămadă de ţeste
Îşi pierde cetina aurie pe jos.

Auziţi? Auziţi ce sunete scoate
Grebla zorilor prin păduri?
Voi vâsliţi cu braţele retezate
Spre un ţărm promis în scripturi.

Navigaţi, navigaţi pe cereştile ape!
Vărsaţi croncănitul de ciori de pe curcubeu!

De pe-un ram luminos în curând o să scape
Frunza veştedă a capului meu.

2

La cine strigi, ţarină, să te vadă?
Ori e-un vis – şi zadarnic mă-mbăt:
Secara-n vânăta ei galopadă,
Crânguri lăsând şi sate-ndărăt.

Nu, nu-i geru-n goană buimacă.
Ferestre sparte, uşi deschise brutal.
Chiar soarele-ngheaţă, ca o băltoacă
De pişalău de cal.

Cine eşti tu, Rusia mea? Şi cine-ţi înghite
Lamura omătului tău pur?
Câini pe drumuri sug cu guri hămesite
Marginea zării de jur-împrejur.

Ei n-au nevoie să vadă dincolo cum e.
Pe ei cu oamenii la căldură să-i pui.
Dumnezeu i-a dat lupoaicei un pui să-l aducă
pe lume
Omul a mâncat pe acel pui.

3

Şi-atunci pe cine să cânţi, ce-i de cântat
În furibunda văpaie de leşuri dese?
Priviţi: femeilor, holbat,
Un al treilea ochi din buric le iese.
Iată-l! Nu vede-n jur deloc
Şi răsare ca luna plină.
De mine însumi, cred, mi-am bătut joc,
Cântând pe musafirul ce avea să vină.

Dar unde sunt ceilalţi unsprezece fârtaţi,
Arşi de opaiţele goalelor sfârcuri?
Poete, dacă vrei să te-nsori, ia-ţi
De nevastă o oaie din smârcuri.

Mergi la-mpărtăşania de lână şi de ogrinji,
Topeşte-n cântec vorbele ca pe o ceară.
Hainul octombrie, de pe mestecenii stinşi
Smulge cea din umbră brăţară.

4

Veniţi la mine jivinelor, hei,
Vărsaţi în căuşul mâinilor mele venin şi revoltă.
Nu e timpul ca luna să-şi vadă şi ea de-ale ei,
Să nu mai liorpăie norii pe boltă?

Fraţi dulăi şi căţele surori,
Hărţuit sunt şi eu de oameni prin stepe.
N-am nevoie de pânze de ciori.
Nu vreau corăbii de iepe.

Dacă foamea surpată din pod
O să mă-nhaţe de păr pe neaşteptate,
Din propriul meu picior jumătate-am să rod,
Lăsându-vă vouă de supt jumătate.

Nu mai merg nicăieri, cu nici un
Om, mai bine crăp cu voi laolaltă
Decât să scot pentru aproapele meu nebun
Cu fierul plugului piatra din baltă.

5

Voi cânta, voi cânta, voi cânta!
Pentru capre şi iepuri nu va fi supărare.
Dacă pricini de plâns pot exista,
Să nu fie şi de zâmbet oare?

Toţi purtăm cu noi mărul bucuriei mereu.
Şi-n şuier tâlhăresc inima tresaltă vioaie.
Frunza galbenă a capului meu
Toamna, grădinar priceput, o să-o taie.

Pădurile de vântul lui octombrie vor fi roase
curând
Şi-un singur drum duce-n livezile aurorale.
Poetul a venit pe acest pământ
Ca să cunoască totul şi să plece cu mâinile goale.

El a venit să sărute vacile-n trecere,
Să-asculte cu inima ovesele din hotar.
Mai adânc, mai jos, vers al meu, secere!
Ca mălinul te spulberă, copac solar!

(I.O.)

Tălmăciri parţiale; George Lesnea, cap.1, 2, 4 şi 5, sub titlul: „Din ciclul Corăbiile iepei" şi Zaharia Stancu, cap. 2, 3 şi 4, poezii independente (Câmp leşinat, Pe cine să cânt şi Câinilor)

HULIGANUL

Cu târnuri ude ploaia mătură bine
Câcărezele sălciilor din zăvoi.
Huligan sunt, vântule, ca şi tine:
Scuipă-ţi ghemotoacele tale de foi.

Îmi place când arborii pădurilor vinete,
Ca nişte boi cu mers lent,
Îşi golesc flămânzările pline de
Frunze, cufurindu-se violent.

Aceasta-i ciurda mea de tauri şi de junince!
Rugina ei cine-ar putea-o cânta mai frumos?
Ah, văd cum crepusculul linge
Urme de paşi pe jos.

Rusie, Rusie, Rusia mea de
Lemn, sunt singurul tău cântăreţ şi herold.
Tristeţea lacomă-a versului are ce roade:
Zmeurica şi menta-mi atârnă de şold.

În ce-ţi mulgi mestecenii, noapte adâncă?
Selenarul şiştar nu-l aduc?
Al nu ştiu cui gât vrea ţintirimul să-l strângă
Cu braţele unei cruci.

O huidumă neagră pe dâmb se ridică.
În livadă e cineva. Stai!
Un bandit şi-o pramatie sunt şi eu la o adică:
Seminţie de şes, spiţă de hoţi de cai.

Cine-a văzut cum spumegă pe câmpie
Oştirea mălinilor de abur şi fum?
În albastrul stepei, ce-aş mai ieşi pe-o seară târzie
Cu ghioaga la drum!

Ah, părul meu ia culoarea ştearsă a norului.
Rob la cântec, dintr-o mlaştină gem.
Osândit sunt la ocnele dorului,
Să-nvârt piatra de moară a unui poem.

Tu bate, vântule, fără teamă,
Scuipă-ţi ghemotoacele de foi pe tăpşan.
Mi se spune poet? Nu ţine seamă:
Eu şi-n cântece-s tot huligan.

(I.O.)

1920

A TOAMNĂ DESCÂNTĂ UN HUHUREZ

A toamnă descântă un huhurez
Să vindece rana drumului de câmpie.
Capului meu i-a sunat de nămiez,
Se ofileşte tufa lui aurie.

„Hu-hu“ prin stepă, pe drumul bătrân.
Te salut, salcie, maică albastră şi bună!
Luna scăldată-n ninsoare, ca mâine în
Rarii zulufi ai fiului tău o să-apună.

Ca mâine, fără frunze, ţeapăn voi sta,
În auz cu vibrarea stelelor multe.
Tinerii fără mine, ah! vor cânta,
Bătrânii nu pe mine au să mă-asculte.

O să vină din ţarini un nou poet,
Pădurea se va-ncinge de-o nouă rumoare.
A toamnă şuieră vântul încet,
A toamnă fâşâie frunzele rare.

(I.O.)

SPOVEDANIA UNUI DERBEDEU

Nu oricine știe să cânte, nu oricine,
Nu oricui îi este hărăzit, într-adevăr,
Să se rostogolească precum un măr
La picioarele străine.

Aceasta este marea spovedanie pe care mereu
O face-un derbedeu.

Eu înadins umblu nepieptănat și cu capul gol
Pe umeri ca o lampă de petrol.
Toamna desfrunzită a sufletelor voastre
Îmi place s-o luminez în amurguri albastre.
Îmi place când pietrele batjocurii spre mine
prind să zboare,
Ca grindina vijeliilor cotropitoare.
Atunci mai vârtos eu cu mâinile strâng în răspăr
Balonul clătinător al zburlitului meu păr.

Mi-e așa de bine să-mi amintesc atunci
Foșnetul răgușit al arinului și iazul părăginit
dintre lunci.
Că undeva trăiește tata, și mama, cu frunțile grele,
Care ar scuipa pe versurile mele;
Cărora le sunt drag ca trupul, ca ogorul, ca fâneața,
Ca ploaia care primăvara îmboldește verdeața.
Ei v-ar străpunge cu furcile, fără a mai sta la gândit,
Pentru fiecare răcnet asupra mea azvârlit.

Sărmani, sărmani țărani!
Desigur că v-ați făcut mai urâți acolo în locul de
baștină.
Tot așa vă temeți de Dumnezeu și de duhurile
din mlaștină.
O, dacă ați înțelege
Că fiul vostru
este cel mai de seamă poet al Rusiei!
Pentru viața lui inimile nu vi s-au acoperit de
bruma câmpiei,
Când picioarele desculțe le bălăcea prin bălțile
toamnei buimac?
Acum el poartă cilindru
Și pantofi de lac.

Dar în el dăinuiește firea aprigă de odinioară
A ștrengarului de la țară.

Vacile de pe firmele măcelăriilor din orice parte
Le salută de departe.
Şi întâlnindu-se cu birjarii prin pieţele goale,
Îşi aminteşte mirosul de bălegar al şesurilor natale.
Coada fiecărui cal ce-n ham se-ncurcă, se-ncruntă,
El e gata s-o poarte ca trena unei rochii de nuntă.

Mi-e drag locul unde m-am născut,
Iubesc nespus de mult patria mea!
Deşi tristeţea sălciilor ruginite stăruie peste ea.
Mi-s dragi râturile murdare ale porcilor, ca şi-n
trecut,
Răchiţile ca mâinile moaştelor,
Şi în tăcerea nopţii orăcăitul răsunător al broaştelor.

Sunt bolnav de amintirea vremii când eram copil,
Visez jilăveala şi pâclele serilor de april.
Arţarul nostru parcă s-a cinchit, sub zvonul
vâltorilor,
Să se încălzească la flacăra zorilor.

O, câte ouă de corb am furat şi câţi pui,
Căţărându-mă pe crengile lui!
Oare şi azi o mai fi creştetul verde-n tumult?
Scoarţa lui e tot aşa de trainică cum era mai
demult?
Dar tu, dragul meu,

Credinciosul meu câine tărcat!
De bătrâneţe te-ai făcut tânguios, ai orbit, te-ai
uscat
Şi rătăceşti prin ogradă, bâţâindu-ţi coada atârnată.
Mirosul tău a uitat unde-i uşa şi grajdul şi
vechea poiată.
O, cât mi-s dragi toate aceste vedenii ce vin să
mă-ngâne
Când, şterpelind de la mama câte-o bucată de pâne,
Muşcam dintr-însa amândoi, pe rând,
Fără să ne fie greaţă unuia de altul, nicicând.

Eu sunt tot acelaşi,
Cu inima sunt tot acelaşi între anii grei.
Ca albăstrelele-n orz înfloresc pe faţa-mi ochii mei.

Aşternând rogojinile de aur ale versurilor din
sânge scoase,
Aş vrea să vă spun lucruri duioase.
Noapte bună!
Vouă tuturor, noapte bună!
A trecut coasa prin iarba amurgului din zare.
Astăzi am chef să mă urc în picioare
Şi de pe fereastră să stupesc pe lună.

Lumina-i albastră, lumina-i aşa de albastră în cer
şi pe nori!

Sub albăstrimea aceasta, zău că nu ţi-ar părea rău să mori.
Ei, şi ce dacă par
Că-s cinicul ce-şi agaţă la spate-un felinar?
Bătrânuule, iubitule, deşelatule Pegas,
Am parcă nevoie de trupul tău molatic şi gras?
Ca un meşter aspru în strădanii,
Eu am venit să cânt şi să slăvesc guzganii.
Ca luna lui august, căpăţâna mea rebelă
Îşi varsă vinul prin părul vâlvoi.

Vreau să fiu o galbenă vântrelă,
La corabia în care azi plutim spre ţărmuri noi.

(G.L.)

SĂRINDAR

Lui A. Mariengof

1

Sună, sună buciumul de pierzare!
Ce-o să se aleagă de noi cu acest semnal,
Pe infectele coapse-ale drumurilor călare?

Voi, amatorii păduchemiţei literare,
Nu vreţi o...?

Totul e să nu vezi partea urâtă.
Aşa stau lucrurile, vrei, nu vrei.
E bine când crepusculul se-ntărâtă
Şi latele funduri ni le-mblăteşte cu-o bâtă,
Cu-nsângeratul lui retevei.

Ca mâine, de-ngheţ vor fi albe ca varul
Acel sat, acest imaş.
Nu veţi putea evita calvarul.
Nu veţi scăpa de vrăjmaş.
Iată-l cum vine şi-o ciozvârtă a văii o-nşfacă,

Şi-o vâră-n pântecul lui de fier brut.
Bătrâna moară urechea-şi apleacă
La acest măciniş cum nu s-a văzut.

Iar taurul taciturn din ogradă, care
Şi-a vărsat toată măduva în viţel,
Îşi şterge de gard limba lui mare,
Adulmecând în câmp devastatorul măcel.

2

Ah, nu de-aceea plânge-aşa
De trist armonica pe iazuri,
Şi-un nesfârşit tri-li-la-la
Se prinde firav de pervazuri?
Şi-un vânt de-aceea mână, vai,
Nori suri ca pulberea pe arii
Şi, ca o ţesălă pe cai,
De frunze piaptănă arţarii.
Ah, vine cruntul mesager.
Rup codri tălpile greoaie.
Şi cântecele parcă pier
Cu plânsul broaştelor prin paie.
O, zori electrici, c-un tărhat
Confuz de scoabe şi potânguri,
În febra fierului se zbat
Aceste izbe vechi şi crânguri!

3

Vi s-a-ntâmplat vreodată
Să vedeţi cum,
Înfăşurat în mari vălătuci
De fum şi fornăind pe nările metalice,
Trenul taie stepa cu labele lui de tuci?
Şi cum după el,
Prin iarba înaltă,
Un mânz cu coama roşcată
Picioarele lungi în galop şi le saltă,
Într-un fel de întrecere disperată?
Dar unde vrea să ajungă, în ce s-a băgat
Caraghiosul şi prostănacul, scumpul de el?
Nu ştie oare că pe caii vii
I-a învins cavaleria de oţel?
Nu ştie oare că goana lui
Nu mai poate-nvia acel timp
Când pe un cal, pecenegul
Dădea două rusoaice mândre-n schimb?
Azi altfel bate pulsul comercial
În această scrâşnire de roţi convulsivă:
Azi, cu piei cu tot, dai o mie de puduri de carne de cal
Pe o singură locomotivă.

4

Dracu' să te ia, musafir ticălos!
Cântecul nostru cu tine mult n-o mână.
Mai bine-ţi dădeau de copil drumul jos
Ca unei găleţi în fântână.
Lor le convine să stea fără cuvânt,
Cu sărutul fierului să-şi vopsească statuia,
Numai eu trebuie ţării mele să-i cânt
Asemeni psalmistului, aleluia.
De-aceea-n limpezimea acestui brumar,
Simţind că lutu-ndesat îl strânge,
Scoruşul s-a dat cu fruntea de pălimar.
Şi tot e mânjit şi roşu de sânge.
De-aceea armonica are-un glas amărui
Când prin sat îşi cântă pustiul,
Iar pe mujic, acolo-n paiele lui
L-a-necat şi l-a pus jos rachiul.

(I.O.)

Motivul *musafirului* apare în poeziile *„Trezeşte-mă mâine în zori"* şi *„Sunt ultimul poet al satului"*
Vorbind de tristeţea încercată în faţa asaltului a ceea ce e mecanic şi mort asupra naturii vii, Esenin scria: „Mergeam cu trenul de la Tihoreţk la Peatigorsk. Un prizărit de mânz alerga după locomotivă cât îl ţineau puterile. Calul de oţel a învins calul viu. Şi unul, şi celălalt sunt teribil de asemănători; mânzul prizărit este imaginea satului pe cale de dispariţie".

1922-1923

NU REGRET, NU MĂ JELESC, NU STRIG

Nu regret, nu mă jelesc, nu strig,
Toate trec ca floarea spulberată.
Veştejit de-al toamnei mele frig,
Nu voi mai fi tânăr niciodată.

N-ai să mai zvâcneşti ca până-acum
Inimă răcită prea devreme.
S-o pornesc din nou desculţ la drum,
Stamba luncii n-o să mă mai cheme.

Dor de ducă! Tot mai rar, mai rar,
Pui pe buze flacăra pornirii.
O, pierdutul prospeţimii har
Cu vioiul clocot al simţirii!

În dorinţi încep zgârcit să fiu,
Te-am trăit, sau te-am visat doar, viaţă?
Parcă pe un cal trandafiriu
Vesel galopai de dimineaţă.

Toţi suntem vremelnici pentru veci,
Rar ning fragii frunzele deşarte...
Binecuvântat să fie deci
Că trăiesc şi că mă duc spre moarte.

(G.L.)

CUNOSC O HUDICIOARĂ PE CARE-I O FÂNTÂNĂ

Cunosc o hudicioară pe care-i o fântână,
Cunosc o casă scundă cu hornul la mijloc.
Văd vinetele paie din streaşina bătrână,
Surpate peste geamul cârpit din loc în loc.

Trecură anii crânceni în pâlc de neguri rele,
S-a potolit cu totul zănatecul tumult.
Îmi amintesc de satul copilăriei mele,
De limpedea lui pace, de cerul de demult.

N-am căutat mărire nici fericiri pe lume,
Cunosc deşarta slava şi-amarul ei prăpăd.
O clipă astăzi ochii de mi-i închid anume,
Văd casa părintească, o, cât de bine-o văd!

Alături văd livada stropită cu albastru,
August se tolăneşte prin horbotele ei.
În labe verzi ţin teii şi zdravănul jugastru
Palavrele-ndrugate de sprinteni cintezei.

Iubesc această casă şi liniştea ce-o scaldă,
Aud şi-acum cum grinda din crăpături troznea,
Când soba c-o ciudată sălbăticie caldă
În nopţile ploioase să urle începea.

Gemea neostenită, bocea gâfâitoare,
De parcă mort, pe masă, sta careva din noi.
Cam ce vedea cămila de cărămidă, oare,
Că duduia prin zvonul tomnaticelor ploi?

Vedea străine locuri, cu roşul ei tezaur,
Alt vis şi alte vremuri ce poate se deschid.
Vedea Afganistanul cu-ntins nisip de aur,
Bucharia cu flăcări o zugrăvea pe zid.

Cunosc acele locuri unde mă pot pricepe,
Le-am străbătut cu pasul învârtoşat de drum.
Acum mi-i dor de somnul nemărginitei stepe,
În ţara mea geroasă aş vrea să fiu acum.

Dar blânda clipocire s-a stins ca o văpaie,
În fum albastru toate sunt putrede poveşti.
Spun pace vouă geamuri şi streşini vechi de paie,
Spun pace vouă câmpuri şi case ţărăneşti.

(G.L.)

FOCUL VÂNĂT E GONIT DE VÂNT

Focul vânăt e gonit de vânt,
Zările-au uitat să mă mai doară...
De iubire-ntâia oară cânt,
La scandal renunţ întâia oară.

Am fost crâng părăginit pe loc,
La femei şi votcă dam năvală.
Nu-mi mai place azi să beau, să joc,
Să-mi pierd viaţa fără socoteală.

E de-ajuns să te privesc tăcut,
Să-ţi văd ochii plini de tot înaltul,
Ca uitând întregul tău trecut,
Tu să nu mai poţi pleca la altul.

Tu – mers gingaş, tu – surâsul meu,
Dac-ai şti, cu inima pustie,
Cum poate iubi un derbedeu
Şi cât poate de supus să fie.

Cârciumile le-aş uita pe veci,
N-aş mai şti nici versul ce înseamnă,
De-aş atinge-aceste braţe reci
Şi-al tău păr ca floarea cea de toamnă.

Veşnic te-aş urma pe-acest pământ,
Depărtarea mi-ar părea uşoară...
De iubire-ntâia oară cânt.
La scandal renunţ întâia oară.

(G.L.)

1924

SCRISOARE MAMEI

Tot mai trăieşti, bătrână mamă?
Ţie cu supunere mă-nchin!
Mica-ţi casă, seara de aramă
Lumineze-o paşnic şi senin.

Mi se scrie că eşti tulburată,
Că ţi-e dor de mine ne-ncetat
Că ades baţi drumul, supărată,
În paltonul vechi şi demodat.

În albastre seri ţi se năzare
Gând pustiu, ce lacrimei dă val,
Că la crâşmă într-o-ncăierare
Mi s-a-nfipt în inimă-un pumnal.

Mamă, nu-i nimic! Delirul fură
Gândul tău, ducându-l spre prăpăd;
Nu-s beţiv chiar în aşa măsură
Ca pierind, să nu te mai revăd.

Ca-n trecut mi-i inima duioasă,
Am un vis, un vis pe care-l storc;
Să mă smulg din dorul ce m-apasă
Şi la noi acasă să mă-ntorc.

Eu voi reveni pe când răsfaţă,
Pomii-n floare satul meu tăcut.
Dar să nu mă scoli de dimineaţă,
Cum opt ani în urmă ai făcut.

Nu trezi deşertăciunea crudă,
Nici regretul că mă risipesc.
Prea devreme pierdere şi trudă,
Mi-a fost dat trăind să pătimesc.

Să mă rog tu nu-mi mai da poveţe!
Nu-i nevoie! Duse-s câte-au fost.
Numai tu-mi eşti reazăm la tristeţe,
Numai tu dai vieţii mele rost.

Fie-ţi deci neliniştea uitată,
Nu-mi mai duce dorul nencetat,
Nu mai bate drumul, supărată,
În paltonul vechi şi demodat.

(G.L.)

NE DUCEM TOŢI CÂTE PUŢIN MEREU

Ne ducem toţi câte puţin mereu
Către-un liman de tihnă şi-mpăcare.
Poate curând va trebui şi eu
Bulendrele să-mi strâng pentru plecare.

O, dragi mesteceni, gingaşi şi subţiri!
Şi tu, pământ! Şi voi câmpii ca marea!
În preajma sorocitei adormiri
Eu unul nu-mi pot stăpâni-ntristarea.

Pe lumea asta am iubit nespus
Tot ce în trupuri sufletul adie.
Spun: pace vouă, sălcii, ce-n apus
Vă oglindiţi în apa purpurie.

Atât de multe gânduri am urzit
Am scris atâtea cântece visate
Şi, pe pământul trist, sunt fericit
C-am respirat şi c-am trăit de toate.

Sunt fericit c-am sărutat femei
Şi-am lenevit pe iarba parfumată,
Iar fiarelor, ca unor fraţi ai mei,
Eu nu le-am zdrobit capul niciodată.

Acolo ştiu că nu foşneşte-n zări
Cu gâturi lungi de lebădă secara...
De asta-n preajma tainicei plecări
Eu mă-nfior şi-mi simt adânc povara.

Acolo, ştiu că nu vor mai fi fagi,
Nici holdele cu aur viu pe nume...
De asta poate mi-s aşa de dragi,
Toţi oamenii cu care trec prin lume.

(G.L.)

FIUL CÂINELUI

Anii strânşi prind iarăşi să se-ngâne
Şi foşnesc ca romaniţa, mult.
Azi mi-am amintit de acel câine
Ce mi-a fost prieten, de demult.

Tinereţea mea e azi cuvinte,
S-a uscat ca paltinul golaş.
Dar de-o fată-n alb mi-aduc aminte,
Pentru ea-mi fu câinele poştaş.

Nu oricine poate să se-nşele;
Fata ceea cântec îmi părea,
Pentru că-ale mele scrisorele
De la zgardă nu le desprindea.

Niciodată n-a citit vreuna,
Scrisul meu rămasu-i-a străin,
Dar visa la nu ştiu ce întruna
Lângă iazul galben, sub mălin.

Suferearn... doream răspuns anume...
N-am primit... plecai... şi iată-apar
După ani... poet cu mult renume
Şi-s la casa părintească iar.

Acel câine-i mort de-o veşnicie,
Dar în locu-i, sprinten şi zglobiu,
Cu lătrat smintit de bucurie
Iese-n cale-mi tânărul lui fiu.

Măiculiţă! Câtă-asemănare!
Creşte-n suflet dureros ecou.
Că sunt iarăşi tânăr mi se pare
Şi bilete mai c-aş scri din nou.

Dus ascult cum cântă amintirea.
Nu lătra, nu mai lătra zorit!
Vrei tu, câine, să-ţi sărut privirea,
Pentru-un mai în inimă trezit.

S-o sărut, să te cuprind îndată
Ca pe-un frate, singur nu ştiu cum...
Da, iubeam o fată-n alb, odată,
Dar iubesc pe una-n roş' acum.

(G.L.)

SCRISOARE DE LA MAMA

Ce gânduri fruntea asta
va mai scorni îndată?
Ce potrivite lucruri
Voi mai găsi de scris?
Cu slovele lui strâmbe,
Pe masa-ntunecată,
Răvaşul mamei zace
În faţa mea, deschis.

Ea-mi scrie: „Puiul mamei,
Dacă ţi-i dor de-acasă,
Atunci te rog pofteşte
De sărbători la noi.
S-aduci nădragi tătucăi,
Mi-o broboadă groasă –
La noi sunt tare multe
Necazuri şi nevoi.

Că eşti poet de seamă
N-am nici o bucurie,

Că faima cea deşartă
Mi te-a băgat în jug.
Era cu mult mai bine
Ca din copilărie
Să fi umblat pe câmpuri
Cu braţele pe plug.

Bătrână sunt şi trupul
De-abia mă mai ridică,
Dar dacă tu departe
Prin târguri nu plecai,
Eu astăzi aveam noră
Frumoasă şi voinică
Şi pe genunchi dam huţa
Un nepoţel bălai.

Dar tu, copiii voştri
I-ai risipit prin lume,
Ţi-ai dat uşor nevasta
Unui bărbat străin.
Şi singur, fără sprijin,
Nu ştiu de ce anume,
În vălmăşagul crâşmei
Te-ai cufundat deplin.

Tu, sufleţelul maicăi,
Serioja, ce-i cu tine?

Erai aşa cuminte
Şi-aşa de gânditor,
Încât spunea tot satul:
Ce fericit e-n sine
Şi Alexei Esenin,
Că are-aşa fecior.

Dar tu, nădejdea noastră
O amăgişi amarnic,
De asta-n suflet chinul
Şi grijile se-nfig,
Căci tatăl tău, săracul,
A tot crezut zadarnic,
Că stihurile tale
Or să ne dea câştig.

Din ce primeşti pe ele
Tu nu ne poţi trimite,
De asta, dureroase,
Cuvintele-şi fac loc,
Eu una ştiu din cele
De tine pătimite:
Poeţilor parale
Nu li se dau deloc.

Că eşti poet de seamă
N-am nici o bucurie,

Că faima cea deşartă
Mi te-a băgat în jug,
Era cu mult mai bine
Ca din copilărie
Să fi umblat pe câmpuri
Cu braţele pe plug.

Acum trăim ca-n beznă,
Necazul ne tot bate
Şi la gospodărie
N-avem un cal măcar,
De-ai fi rămas acasă
Am fi avut de toate
Şi cum eşti plin de minte
Erai de mult primar.

Am fi trăit cu lumea,
Sub anii ce ne-ncearcă
Tu nu ştiai ce-i truda
Şi zbuciumul pustiu.
Eu ţi-aş fi pus nevasta
Să ţeasă şi să toarcă
Pe când tu, bătrâneţea
Ne-o linişteai ca fiu.“

....
Mototolesc răvaşul,
Nelinişţea mă scurmă.
Au nu pot fi abateri
Din drumul meu afund?
Dar tot ce cuget astăzi
Voi povesti pe urmă
Voi povesti-n scrisoarea
Prin care-am să răspund.

(G.L.)

RĂSPUNS

Tu, scumpa mea bătrână,
Trăieşte sănătoasă.
Eu te ţin minte veşnic
Şi te doresc mereu.
Dar nu pricepi o iotă
Din tot ce mă apasă,
De ce trăiesc pe lume
Şi care-i rostul meu.

Acum la voi e iarnă
Iar tu, scurmându-ţi chinul,
În nopţile cu lună,
Stai gânditoare, hăt,
Crezând că nu ştiu cine
Cutremură mălinul
Şi geamul vi-l presară
Cu ger şi cu omăt.

Dar cum s-adormi, măicuţă,
Când arzi cum arde-o faclă,

Când viscolul boceşte
Şi geme-n horn, nespus,
Te-ai duce la culcare,
Dar patul pare-o raclă
Şi-n racla strâmtă-mi pare
Că sunt la groapă dus.

Cântând ca mii de dascăli
Cu voci fârnâitoare,
Nemernicul de viscol
Se tânguie hai-hui
Şi cad în molcom iureş
Bănuţii de ninsoare
Şi-n urma raclei mele
Amici, soţie, nu-i...

Mi-e dragă primăvara
Cu soare mult şi vrăbii
Cu revărsări de ape
Ca un potop gonind,
Pe ele o surcică,
Ca marile corăbii,
Aşa lărgime are
Cât ochii nu cuprind.

Dar primăvara ceea
Ce-aşa de dragă-mi este,

Eu marea răzvrătire
În visuri o numesc!
Din pricina ei sufăr
Şi-aştept tânjind o veste,
Pe dânsa totdeauna
O chem şi o doresc.

Dar pacostea aceasta –
Planeta asta rece!
Chiar cu-acest soare–Lenin
Se încălzeşte greu!
De asta doar o boală
Vrea sufletul să-mi sece,
Că beau şi fac scandaluri
Şi-mi fac de cap mereu.

Dar aşteptata vreme
Sosi-va, mamă dragă!
Ea va veni desigur
Cu noul ei temei,
Că vezi, nu de pomană
Ne-am înarmat, cu vlagă:
Şi unii stăm la tunuri,
Iar alţii la condei.

Deci uită de parale.
Poţi fi mai pricopsită?!

Cum, tu eşti asta oare,
Ori te-ai schimbat de tot?
Că doar nu sunt vacă,
Ori cal, ori altă vită,
Ca să fiu scos din staul
Cu funia de bot.

Ştiu c-am să ies eu singur
La hotărâta vreme,
Când voi tuna prin lume
Şi-n sufletele dragi.
Şi-apoi, când m-oi întoarce,
Nu uit, tu nu te teme,
Să-ţi cumpăr ţie bertă
Şi tatălui nădragi.

Deocamdată-i vifor...
Năpraznica-i vâltoare,
Cântând ca mii de dascăli,
Se tânguie hai-hui.
Şi cad în molcom iureş
Bănuţii de ninsoare
Şi-n urma raclei strâmte
Amici, soţie nu-i...

(G.L.)

LÂNGĂ-UN FIŞIC DE RUBLE, LA MASA DIN DUGHEANĂ

Lângă-un fişic de ruble, la masa din dugheană,
Stând astăzi cu zaraful pornii să-l iscodesc:
Cum oare, murmurându-i în limba ei persană,
Să-i spun frumoasei Lala gingaşul te iubesc?

Stând astăzi cu zaraful l-am întrebat în şoapte,
Mai blând ca unda apei, ca vântul de tăcut:
În limba ei, cum oare să-i spun încet, la noapte,
Frumoasei mele Lala duiosul un sărut?

L-am mai rugat sfielnic, pătruns de nerăbdare,
Pe când zaraful barba domol şi-o neteza:
Cum oare în persana cea mai dezmierdătoare,
Frumoasei mele Lala să-i spun tu eşti a mea?

Şi mi-a răspuns zaraful prinzându-mă de haină:
În dragoste cuvântul e de prisos oricând,
În dragoste se tace sau se suspină-n taină,
Vorbesc doar ochii umezi mistuitor arzând.

Sărutul n-are nume, fiind menit să fie,
Sărutul nu-i o slovă pe un mormânt din veac,
Aşa ca trandafirul sărutul lin adie,
Petalele lui roşii pe buze se desfac.

În dragoste sunt toate mireasmă şi furtună.
Treci beat de fericire, zaci de tristeţe supt.
Tu eşti a mea, pot trainic, doar braţele să spună.
Ce şi-au cuprins iubita şi vălul i l-au rupt.

(G.L.)

MOSCOVA CÂRCIUMĂREASCA

Da, acum e hotărât! Pentru veşnicie
Mi-am părăsit natala câmpie.
Plopii cu frunzişul înaripat, plopii de pe ea,
Nu vor mai foşni de-asupra mea.
Căsuţa scundă fără mine s-o gârbovi şi mai mult,
Câinele meu bătrân a murit demult.
Pe întortocheatele uliţi moscovite, rătăcitor,
Desigur Dumnezeu m-a osândit să mor.
Iubesc totuşi acest oraş de platani privegheat,
Oricât ar fi el de hodorogit şi dărăpănat.
Pe cupolele mari, sub cerescul coclaur
Moţăieşte Asia de aur
Iar când luna luminează nopţile de fum,
Când luminează... dracu ştie cum!
Cu capu-n jos, pe hudiţa tăcută,
Păşesc spre cârciuma ştiută
E larmă, hărmălaie în vizuina joasă,
Dar eu toată noaptea stau, până-n zori, la masă,
Citesc versuri prostituatelor cu iz de mirt

Şi cu bandiţii beau spirt.
Inima-mi bate tot mai pripit, mai pripit,
Şi iată, încep să vorbesc încâlcit:
Sunt şi eu un om sărman şi pierdut ca şi voi,
Nu mai pot să mă-ntorc înapoi.
Căsuţa scundă fără mine s-o gârbovi şi mai mult,
Câinele meu bătrân a murit demult.
Pe întortocheatele uliţi moscovite, rătăcitor,
Ştiu că Dumnezeu m-a osândit să mor.

Din nou se bea aici, se-ncaieră, plâng,
Sub galbena tristeţe-a harmonicii se frâng,
Îşi blestemă viaţa zdrobită şi pustie,
Îşi amintesc de moscovita Rusie
Şi numai eu, cu capul aplecat, suspin,
Îmi înceţoşez ochii cu vin,
Să nu mai zăresc chipul ursitei, să nu mă ridic,
Să nu mai pot gândi la nimic.
Ah! Azi e aşa de cheflie a ruşilor târlă!
Basamacul curge gârlă.
Harmonistul, cu nasul mâncat, se frământă
Despre Volga şi despre Ceka* le cântă.
E ceva crâncen în privirile lor nebune,
Ceva nesupus în cuvintele pornite să tune.

* Ceka = Poliţie politică bolşevică

Le pare rău că asprul Octombrie*
I-a înşelat cu viforul lui.
Le pare rău după tinerii ce din înflăcărare
Şi-au pierdut viaţa-n vâltoare.
Şi-acum se ascute din nou, sub zâmbetul strâmb,
Cuţitul zdravăn ascuns în carâmb.
Unde sunteţi voi... voi cei plecaţi departe?
Razele voastre vă luminează destul întru moarte?
Harmonistul îşi lecuieşte cu spirtul din ceşti
Sifilisul căpătat în stepele cerchezeşti.
Nu, pe unii ca aceştia să-i striveşti şi să-i
spulberi nu poţi!
Putregaiul le-a dat dârzenia la toţi.
Tu, Rusia mea... Rusie... săl... ba... tică...
Ţară asiatică...

Zi-i harmonică! Ce urât... ce prăpăd...
Degetele harmonistului de-abia se mai văd.
Bea cu mine, căţea parşivă,
Bea cu mine, curvă beţivă.
Toţi te-au batjocorit, toţi te-au mânjit, toţi te secară
Din cale-afară.
Ce te zgâieşti cu albăstrelele tale boldite de votcă,

* Referire la „Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie 1917", condusă de Lenin.

Ori vrei să te ard peste zotcă?
Eşti numai bună de pus momâie
Să sperii ciorile din grâie.
Până la ficaţi am fost răzbit de grindeni,
Pretutindeni, pretutindeni.
Zi-i harmonică, zi-i soarta mea!
Bea viperă, bea!
Mai curând aş vrea-o pe aceea ţâţoasă, hlizită,
Ea-i mai tâmpită.
Nu-mi eşti tu cea dintâi dintre femei,
Sunteţi multe, e-hei!
Dar c-o târfă ca tine, murdară,
Sunt întâia oară.
Cu cât e mai dureros cu atâta mai tare răsună,
Când aici, când colo furtună.
Ca s-o sfârşesc cu mine, nu pot, n-am putere,
Du-te la toţi dracii, muiere!
Cu haita voastră de câini, cu greţosul stup,
E vremea s-o rup.
Scumpa mea... uite-te, plâng... mi-s anii deşerţi...
Te rog să mă ierţi... să mă ierţi...

Cântă deci, cântă! Pe-afurisita chitară buimacă,
Degetele tale dau iureş, se joacă.
De-atâta năduh să te 'neci bând mereu,
Tu, singurul şi ultimul prieten al meu.
Nu te mai uita la subsuoarele ei grase

Şi la umerii şiroind de mătase.
În această femeie-am căutat fericirea
Şi-am găsit deznădejdea, pieirea.
Nu ştia că iubirea-i o molimă, că sugrumă,
Nu ştiam că iubirea e ciumă.
S-a apropiat şi cu ochii subţiaţi, fierbinţi,
Pe derbedeu l-a scos din minţi.
Cântă prietene! Adie-mi iar dimineaţa
Când era vioaie şi proaspătă viaţa.
N-are decât s-o sărute un altul, nu-mi pasă
De mârşava, de vlăguita ticăloasă.
Ah, stai! N-o-njur, nu gem.
Ah, stai! N-o blestem.
Lasă-mă despre mine să-ţi cânt fără glas
Pe coarda aceasta de bas.
Cupola zilelor mele se năruie,
În inim-o desagă cu aur mai stăruie.
Multe fete-am pipăit şi-am dezmierdat,
Multe femei prin unghere-am îmbrăţişat.
Da! Amară-i dreptatea pământului slut,
Cu ochi de copil nu odată-am văzut:
Căţelele aprinse de căldură,
Le ling pe rând dulăii de scursură.
Deci pentru ce să fiu gelos?
De ce să sufăr din pricina asta fără folos?
Viaţa noastră: cearceaful şi patul,
Viaţa noastră: un sărut şi apoi prăpădul, oftatul.

Cântă deci, cântă! În goana ursitei
Năpastă fatală sunt braţele, gura iubitei.
Dar ştii ceva? Mai dă-le-n măsa! Le spun tuturor
Prietenilor: eu nicicând n-am să mor!

(G.L.)[*]

[*]Preluată din volumul lui Esenin, *Spovedania unui derbedeu,* Ed. Arania; poezia face parte din traducerile Lesnea, care nu au apărut în ediţiile precedente.
[*]*Moscova cârciumărească – (Zaharia Stancu)*

EU N-AM VĂZUT, PERSANO, BOSFORUL NICIODATĂ

Eu n-am văzut, persano, Bosforul niciodată,
Să nu mă-ntrebi de dânsul că nu ştiu să răspund.
În ochii tăi văd marea pentru întâiaşi dată
Cum flacăra albastră şi-o pâlpâie la fund.

Ducând postavuri scumpe şi suluri de mătasă,
N-am mers cu caravana spre falnicul Bagdad.
Înclină, lângă mine, statura ta frumoasă,
Lângă genunchii proaspeţi tristeţea să mi-o scad.

Rugându-te, zadarnic îmi umilesc mândria,
Puţin de tot îţi pasă dacă-ţi şoptesc încet,
Că acolo, departe, în ţara mea, Rusia,
Sunt pentru toată lumea cel mai vestit poet.

Harmonica prin mine răsună năzdrăvană,
Aud cum latră câinii la luna altui cer.
Au n-ai vroit tu oare, ciudata mea persană,
Să-mi vezi albastra ţară de spice şi de ger?

Prin locurile-acestea nu-s numai într-o doară,
Chemarea ta fierbinte răzbise traiul meu,
Iar braţele, mai albe decât o primăvară,
Aşa, ca două aripi mă-nfăşurau mereu.

Demult eu nu mai caut în soarta mea hodină,
Deşi trecuta viaţă n-o blestem şi n-o-nfrunt.
O, rogu-te vorbeşte, de vrei, despre lumină,
Despre ţinutul vostru în care uit că sunt.

Harmonica din suflet înăbuş-o cu şoapte
Şi cu parfum de farmec adapă-mă oricât,
Ca după una blondă ce-i hăt, la miazănoapte,
Să nu regret atâta, să nu suspin atât.

Cu toate că Bosforul nu l-am văzut vreodată,
Îţi voi vorbi pe urmă de raiul lui profund.
Că-n ochii tăi văd marea pentru întâiaşi dată
Cum flacăra albastră şi-o pâlpâie la fund.

(G.L.)

1925

CA TINE NU-S PE LUMEA ASTA DOUĂ

Surorei mele Şura

Ca tine nu-s pe lumea asta două.
În viaţa ta cu licăriri de stea,
Nădejdea mea-i iar teafără şi nouă
Şi se repetă tinereţea mea.

Tu – vorba mea de busuioc, măiastră,
Pe veci eşti scumpă sufletului meu.
Cum mai trăieşte astăzi vaca noastră,
Smulgând tristeţea paielor mereu?

De-ncepi să cânţi dispare orice geamăt.
Cu visuri de copil mă lecuieşti,
Sub geamul alb s-a scuturat de freamăt
Scoruşul veşnic gata de poveşti?

Torcând – ce cântă mama mult dorită?
Pe veci plecai din sat... dar tot mai ştiu
Că-i bătătura casei troienită
De frunza unui viscol purpuriu.

Mai ştiu că pentru biata noastră soartă,
În loc de plâns şi-n loc de tânguit,
Lângă zăplaz, ca după-o fată moartă,
A prins să urle-un câine părăsit.

Eu n-am să-mi mai văd satul din câmpie,
Căci prea târziu primit-am, după ani,
Ca dragostea, ca orice bucurie,
Basmaua ta frumoasă de Riazani.

(G.L.)

AH, CÂT DE MULTE PISICI

Surorei mele Şura

Ah, cât de multe pisici
Sunt pe lume, aici!
Noi nu le-om putea număra niciodată.
Inima visează măzărichea înmiresmată
Şi steaua albastră cu clinchete mici.

... Aievea, în închipuire sau ca prin vis,
Îmi amintesc de trecutul departe şi-nchis
Pe laiţă, sub scoarţele moi,
Cu murmure line
Torcea un pisoi,
Uitându-se ţintă la mine.

Pe-atunci eram un copilaş abea,
Cânta bunica blândă şi domoală,
El ca un tigru tânăr s-azvârlea
Spre ghemul sur rostogolit din poală.

Toate-au trecut...
Bunica mea s-a pierdut,
A luat-o la dânsul nimicul.
Mai apoi,
Din sprinţarul pisoi
O cuşmă frumoasă-au făcut:
Şi-a ponosit cuşma aceea bunicul...

(G.L.)

AH, VOI, SĂNII! ŞI VOI CAI, VOI CAI!

Ah, voi, sănii! Şi voi cai, voi cai!
Numai dracul v-a scornit, mişelul!
Peste stepă-n goană cu alai,
Râde pân' la lacrimi clopoţelul.

Pretutindeni, prin pustiuri reci,
Lună nu-i, nici glas de câini, nici ceaţă.
Încă n-am îmbătrânit pe veci,
Hai, dă-ţi suflet, viaţa mea-ndrăzneaţă!

Cântă-n spartul nopţii, vizitiu,
Te-nsoţesc, de vrei, dar cu tristeţe,
Despre ochii vineţi care-i ştiu,
Şi despre voioasa-mi tinereţe.

Pălăria mi-o pleoşteam ades,
Puneam calu-ntre hulube late,
M-aşezam pe-un braţ de fân ales
Şi pe urmă, ţine-te, măi frate!

Cum mă mai împăunam, zburând!
Şi-n tăcerea nopţilor stufoase,
Gureşa-mi harmonică oricând
Sucea capul fetelor frumoase.

... Totu-i dus. Fugarul a pierit.
S-a schimbat şi părul meu şi pasul.
De prea mult vioi pălăvrăgit
Şi-a pierdut harmonica mea glasul.

Sufletul mi-i totuşi plin de rost,
Gerul şi zăpada-mi saltă ţelul,
Fiindcă peste toate câte-au fost
Râde pân' la lacrimi clopoţelul.

(G.L.)

CEAŢĂ, VÂNT, ZĂPADĂ ŞI TĂCERE

Ceaţă, vânt, zăpadă şi tăcere,
Raza lunii fâlfâie tăcut.
Inima c-o molcomă durere
Îşi aduce-aminte de trecut.

Spulberat, omătul se despică.
Pe-aşa lună, eu pe-ascuns ieşit,
Îndesându-mi cuşma de pisică,
Casa părintească-am părăsit.

Iarăşi sunt în locurile mele.
M-au uitat? sau minte mă mai ţin?
Stau mâhnit, ca un gonit de rele,
Reîntors la vechiul lui cămin.

Cuşma mi-o frământ fără cuvinte,
Sufletul prin gânduri mi-l deşir,
De bunicii mei mi-aduc aminte
Şi de-nzăpezitul cimitir.

Toţi vom fi acolo... poţi să şameni
Viaţa ta cu râs sau cu tumult...
Pentru asta trag aşa spre oameni
Şi-i iubesc pe toţi aşa de mult.

Pentru asta inima mi-e moartă
Când privesc al anilor prăpăd...
Vechea casă c-un dulău la poartă,
Parcă ştiu că n-am s-o mai revăd.

(G.L.)

ANII MEI CEI TINERI,
ANI DEZMĂŢAŢI DE SLAVĂ

Anii mei cei tineri, ani dezmăţaţi de slavă,
Otrăvitu-v-am pe voi cu o rea otravă.

Nu ştiu: m-oi sfârşi curând, mai trăi-voi, oare?
Ochi albaştri am avut – nu mai au culoare.

Bucurie, unde eşti? Simt obida, frica...
Eşti prin crâşme? Pe câmpii? Nu mai văd nimica.

Braţe-ntind şi iată-aud lângă mine-alături:
Sunt în goană... caii... cai... trec prin crâng cu-omături.

„Hei, dă drumul surugiu! Cine slab se-ncape?
Sufletul să-mi zdruncin vreau prin aşa hârtoape."

Surugiul drept răspuns: „Viscolele-s crude,
Mult mi-e teamă ca la drum caii să n-asude".

„Surugiu, eşti un fricos. Pentru ce-o laşi moale?“
Luând biciu-am prins să bat caii peste şale.

Bat, iar caii-n vânt cu-omăt spulberă ca-n sfârle.
Dar un ghiont... şi-ntr-un troian sania m-azvârle.

Mă ridic... Ce dracu-o fi? Nu-s în troica iute...
În spital pe-un pat eu zac sub bandajuri slute.

Şi nu caii – ce pe drum iscă zdruncinatul,
Ci c-o cârpă udă bat în neştire patul.

Faţa ceasului mustăţi răsucea din ace.
Somnoroasele surori mormăiau buimace:

„Hei, tu, creştet auriu, fără de zăbavă,
Singurel te-ai otrăvit cu o rea otravă.

Nu ştim: te-i sfârşi curând, mai trăi-vei, oare?
Crâşma ţi-a făcut apoşi ochii de cicoare“.

(G.L.)

NĂMEŢII DE ZĂPADĂ SE SPULBERĂ PE VALE

Nămeţii de zăpadă se spulberă pe vale,
Pustiul nopţii soarbe din luna îngheţată,
Văd iarăşi cunoscute împrejurimi natale,
Prin viscol se zăreşte-o fereastră luminată.

Suntem fără căminuri, n-avem pe lume parte,
Cânt cântecul pe care vrea inima să-l geamă.
Stau iar cu-ai mei la cină, uit tot ce-a fost departe,
Văd iarăşi pe bătrâna şi firava mea mamă.

Se uită lung la mine lipsită de cuvinte
Şi lacrimi ostenite pe faţa ei se-ngână.
Vrea să ridice ceaşca cu ceai de dinainte,
Dar ceaşca cu ceai rece i-alunecă din mână.

Tu, draga mea, tu scumpo, tu ce mi-ai dat fiorii,
Alungă de sub frunte aceste gânduri grele
Ascultă cum răsună harmonica ninsorii,
Ascultă, milostivo, povestea vieţii mele.

Mi-a fost mereu iubirea cu chinul deopotrivă,
Bătut-am multe drumuri printre priviri străine,
De asta eram veşnic o haimana beţivă,
Că nu găseam pe nimeni aşa de bun ca tine.

Mi-am lepădat surtucul, botinele, cravata,
Stau iarăşi pe cuptorul ce sufletu-mi dezgheaţă,
Mă bizui iar pe mine, sunt iar de fapte gata
Şi ca-n copilărie încep să cred în viaţă.

Fumegătorul bocet sălbatic, de zăpadă,
Azvârle-n geam cu bulgări de vijelii albastre
Şi-mi pare că de viscol se spulberă, grămadă,
Toţi pomii albi de geruri din faţa casei noastre.

(G.L.)

SANIA GONEŞTE, ZĂRILE SE SPARG

Sania goneşte, zările se sparg.
Bine-i cu iubita să te pierzi în larg.

Vântul cerne stele pe surâsul tău.
Peste câmp, de-a dura, fuge-un zurgălău.

Prin troiene, şargul, uite-l c-a turbat.
Undeva-n poiană joacă-un paltin beat.

Ne-om opri-ntrebându-l: Ce-i cu tine, ce-i?
Şi-auzind harmonici, vom juca tustrei.

(G.L.)

SERI, AH, SERI ALBASTRE, NOPŢI CU LUNĂ BEATĂ

Seri, ah, seri albastre, nopţi cu lună beată,
Mândru-am fost şi tânăr şi frumos, odată...

Pentru totdeauna, fără rost şi parte,
Toate pe alături au zburat, departe...

Inima-i răcită, ochii stau s-apună...
Fericiri albastre! Nopţi, ah nopţi cu lună!

(G.L.)

ANNA SNEGHINA

„Radovo – ni-i satul, prin urmare –
Case două sute, sat avut.
Celor care-au fost în preumblare,
Locurile noastre le-au plăcut.
În păduri suntem bogaţi, şi-n ape,
Mult imaş, pământ lipsit de gropi
Şi pe-ntreg meleagul, îndeaproape,
Pretutindeni se înalţă plopi.

Nu ne prea fălim sub zări tihnite,
Dar o ducem binişor, cum vezi.
Avem case mari şi tăbluite,
Toţi avem şi arii şi livezi.
Ne vopsim obloanele, ştim treaba,
Carne-avem la sărbători şi cvas.
Domnului ispravnic nu degeaba
Îi plăcea să facă-aici popas.

Dările noi le plătim la vreme,
Dar primarul – jude fără frâu,
Sporea darea, pentru ce s-ar teme?
Cu făină şi mertici de grâu.
Ca năpasta să ne ocolească,
Plăteam sporul, oricât ar fi fost.
Stăpânirea-i ca să stăpânească
Pe când noi suntem norodul prost.

Oamenii au inimi păcătoase,
Mulţi în ochi au colţi şi au venin.
Ne-aruncau priviri răutăcioase
Cei din Kriuşi – ţărani din sat vecin.
Viaţă grea duceau între văioage,
Mai tot satul, văduv de belşug,
Numai c-o pereche de mârţoage
Îşi ara pământul şi c-un plug.

Ce recoltă mai puteau s-adaste?
Sufletul doar să rămâie viu.
Din pădurea noastră de pe coaste,
Furau lemne, furişaţi târziu.
Într-un rând i-am prins – răufăcătorii!
Cu topoare dânşii, noi la fel.
În tot trupul ne stârneau fiorii.
Scrâşnetul şi zinghetul de-oţel.
Cearta e cu crima-nvecinată

Şi din vina noastră şi a lor,
Dintre ei un ins izbi deodată!
Şi-a căzut primarul sub topor.
Satul adunat a tras frecuşe,
Faptele umflându-le în şir.
Judecându-i, puseră-n cătuşe
Zece inşi, mânându-i spre Sibir.
Prost de-atunci ne merge, asta-i una:
Noi din hamuri te-am scăpat, noroc!
De trei ani suntem loviţi într-una:
Ba în vite, molime, ba foc."

Cu-aşa veşti m-a descântat alene
Cărăuşul, pe-un drumeag cu lunci.
Eu-n împrejurimi radoviene
La odihnă mă duceam atunci.
Sufletul războiul mi-l mâncase
Pentru nu ştiu care ţel nedrept,
Trup de semeni mâna mea-mpuşcase
Şi-am luat pe fraţii mei în piept.
Pricepui că-s jucărie. Bunuri
Negustorii, nobilii dosesc.
Hotărâi, tulind-o de la tunuri,
Doar în versuri să mă războiesc.
Arma o zvârlii cu tot elanul.
Nişte acte false-mi cumpărai
Şi-astfel pregătit, pe urmă anul
Şapt-sprezece îl întâmpinai.

Viforos ţâşnit-a libertatea.
Şi-n duhoarea unui foc roz-dalb,
Sultănea şi ţara şi cetatea,
Kerenski, călare pe cal alb.
„Să luptăm!“, „Război pân' la izbândă!“ –
Paraziţii, hoţii, orice tont,
Împingeau oşti sure la osândă,
Ca să moară undeva pe front.
Totuşi mâna n-am pus-o pe spadă...
Pe când tunul grohotea de zor,
De-o-ndrăzneală nouă-am dat dovadă –
Fui în ţară primul dezertor.

*

Era calea îndestul de bună,
Boarea cu plăcute fremătări.
Aurie pulbere de lună
Se cernea pe sate-n depărtări.
„Ei, intrăm în Radovo, priveşte –
Spuse cărăuşul –
E aici!
Calul ce-n nărav se fuduleşte
Nu-n zadar l-am potrivit din bici.
Rogu-te, bacşiş dă-mi, cetăţene.
Vreţi la moară?
Colo-i! Iac-ajung!
Prea puţin cerui – şopti alene –
Că te-am dus un drum atât de lung.“

....
Patruzeci îi dau.
„Mai daţi-mi încă!“
Alte douăzeci i-adaug, deci...
„Nu!“
Scârbos băiat, rău ca o brâncă,
Dar băiatul are ani treizeci.
„Ce-i cu tine?
Nu ai omenie?
Mă jupoi de piele pentr-un drum?“
Namila-mi răspunde grijulie:
„Cu secara stăm cam prost acum.
Daţi-mi încă niscaiva parale,
Zece ori chiar şase, după plac –
Pentru sănătatea dumitale
Am să beau la crâşmă basamac...“

*

Iată-mă-s la moară...
Ard toţii brazii
Lumânări de licurici în vânt.
Şi morarul bucuros cum azi-i,
Nu poate să-ndruge un cuvânt:
„Drag Serghei!
Eşti tu? Te am în casă?
Ţi-o fi frig? Au îngheţat-ai sloi?
Bătrânico, repede pe masă
Samovarul şi plăcinte moi!“

În april nu-i frig – şi niciodată
Spre sfârşitul lunii. Peste iaz
Seara-i gânditoare minunată,
Ca un zâmbet pe-un frăţesc obraz.
Ce cumplit îmbrăţişă morarul!
Ar urla şi ursul, cum vă spun...
La impas, când iureş dă amarul,
Cât de bine-i un prieten bun.
„Unde-ai fost? Cât stai?“
„Un an de zile.“ –
„Păi, fii vesel! În belşug noi stăm,
Poame şi ciuperci avem, copile,
Că putem şi Moscovei să-i dăm.
Şi-i vânat cât inima-ţi pofteşte,
Sare-n ţeava puştii din tufani.
Te gândeşte singur, te gândeşte...
Noi nu te-am văzut de patru ani...“
....
Vorba am sfârşit-o,
În odaie
Tacticoşi golind un samovar.
Ca pe vremuri, în cojoc de oaie,
Merg să dorm pe fânul din hambar.
Merg încet prin foşnet de livadă,
Mi-ating faţa flori de liliac.
Ochii mei cu dor s-aprind să vadă
Gardul de nuiele de un veac.

Cândva la portiţa din grădină,
Viaţa mea ani şaisprezece-avu...
Şi o fată-n albă pelerină
Ca o mângâiere mi-a spus: „Nu!“
Lucruri dragi, duioasă amintire,
Viu e-n mine acel chip vioi...
Toţi iubim la vârsta de iubire,
Dar puţin am fost iubiţi şi noi.

2.

„Hei, Serghei, trezeşte-te iubite!
Încă zorii nu curgeau pârău,
Că bătrâna a-njghebat clătite
Doar de dragul sufletului tău.
Plec şi eu acuşi la curţi făloase,
La moşieriţa Sneghina...
Ieri
Am împuşcat nişte frumoase
Prepeliţe pentru masa sa.“
Te salut a vieţii dimineaţă!
M-am sculat, mă-mbrac, apoi mă duc.
Roua-mpodobeşte ca o ceaţă
Merii albi pe lângă care-apuc.
Cuget:
Ce frumos
Este pământul,

Oamenii ca nişte voievozi.
Şi-n război câţi nu şi-au frânt avântul,
Câţi sluţiţi sunt astăzi şi schilozi!
Şi câţi zac prin gropile uitate!
Şi câţi vor mai zace-n lutul ud!
Şi simţesc pe fălcile-ncleştate
Tremurul obrajilor mei, crud.
Nu!
Nu mă reîntorc nici în vecie!
Fiindcă azi unui soldat schilod,
Îi aruncă câte-o scârnăvie
Cinci ori şase copeicuţe-n glod.

„Bună dimineaţa, bătrânică!
Cum de te-ai împuţinat atât?"
Ea, prin tusea seacă-a prins să zică:
„Munca, munca grea m-a doborât.
Nu-i la noi azi pace, ci văpaie.
Mistuite-s toate sub înalt.
Ne-ntrerupt bărbaţii bat războaie
Şi un sat se luptă cu cellalt.
Cu urechea-mi, lucruri sumedenii
Auzii de la drumeţi săteni:
Ba când radovenii bat kruşenii,
Ba kruşenii bat pe radoveni.
Asta-nseamnă că nu-i stăpânire.
L-au gonit pe ţar...

Şi vezi, pe drept
Pacostele curg fără oprire
Pe norodu' nostru ne-nţelept.
Temniţi au deschis la întâmplare,
Slobozind tâlharii – cu ce zor?
Astfel încât azi, pe drumul mare
Nu mai poţi să treci de răul lor.
Uite, cei din Kriuşi, nişte deşanţuri...
Suflete pe care-un drac le-a tors.
Ei în loc de-a putrezi în lanţuri,
Toţi acasă iarăşi s-au întors.
Unu-i Pron Ogloblin după nume,
Bătăuş, sucit, trecut prin ciur,
Veşnic furios pe-ntreaga lume
Şi din zori e beat ori e mahmur.
Sunt trei ani: Când se-ncepu războiul
Fără milă, sângeros tâlhar,
Faţă cu norodul strâns ca roiul,
Cu-n topor ucis-a pe primar.
Mii ca dânsul poartă astăzi glia,
Pradă-n voie, năpădesc pe noi.
S-a pierdut, s-a prăpădit Rusia...
A pierit Rusia-mamă... Oi!"

Mi-amintii ce-mi spuse omu-n cale...
Şi plecai ţăranii să-i ascult,
Cu baston şi pălărie moale,
Ca un oaspăt vechi şi cunoscut.

Umblu pe albastra cărăruie
Şi – gonind spre mine îl zăresc
Pe morar, în brişca lui gălbuie,
Printre ţarini care aburesc.

„Stai, Serghei! Am veşti ce aduc răsfăţul!
vreau ceva să-ţi spun, aşa cum pot!
Încă-odată! Să-mi îndrept doar hăţul
Şi pe urmă te-asurzesc de tot.
Dar de ce n-ai spus nimic?... Să ţesăl,
Sneghinilor, veşti m-am avântat!
A sosit la mine, zic, un vesel
Tânăr frumuşel şi cam ciudat.
(Îi cunosc de zece ani, ca mana
Sunt dorit de ei şi mângâiat.)
Fiica lor cea măritată, Anna,
M-a-ntrebat:
– Nu-i cel care-i poet?
– Da – răspund – fără-ndoială, el e.
– Unul blond?
– Desigur că-i blonduţ!
– Are părul mare şi-n inele?
– Vai, ce om simpatic şi drăguţ!
– Când sosi?
– Doar de curând, fireşte.
– Ah, mămică, sigur că-i chiar el!
Ştii,

De mine el, copilăreşte,
Fu cândva îndrăgostit niţel.
Ce băiat modest era odată!
Iar acum...
Dă, asta-i...
Vezi, e-apoi
Scriitor...
Gogoaşă însemnată,
Nepoftit nu va veni la noi.“

Şi morarul, inimă vitează,
Mi-a făcut cu ochiul şi mi-a spus:
„Ei, cu bine! Până la amiază!
Şi-altceva deoparte eu ţi-am pus.“
Înspre Kriuşi mergeam sub lin răsuflet,
Cu bastonul buruieni rupeam
Şi nimic nu-mi pătrundea în suflet
Şi nimica tulbur nu simţeam.
Dulci miresme adiau din stepe,
Peste gânduri sta un nour beat...
Un roman aş fi voit începe
C-o frumoasă soaţă de soldat.

Iată Kriuşii...
După ani cât vecii
Şi-s doar trei – văd casele ce-mi plac.
Vremea când în floare-s liliecii

Pacea o stropea cu flori de liliac.
Câini lătrând nu dau din curţi să iasă,
N-au pesemne ce păzi-n prăpăd,
Putredă e fiecare casă,
Sobe şi cociorbe se mai văd.
În cerdac la Pron, se înţelege,
Stau ţăranii lărmuind semeţ:
Se vorbeşte despre noua lege,
Despre-al vieţii şi-al secarei preţ.
„Bună ziua, fraţi!“
„La vânătoare?!“
Bună ziua, bună ziua!
Şezi!
Să asculţi şi tu ce n-ai păsare,
Cum trăiesc ţăranii care-i vezi.
Pe la Piter ce se mai aude?
Cu miniştri au eşti cunoscut?
Nu de-a surda – tu-s în verze crude! –
De-un culac ai fost de mic crescut.
Dar nu te gonim, ştiindu-ţi firea,
Eşti ţăran de-al nostru, ne cuprinzi,
Tu nu prea te lauzi cu mărirea,
Inima nicând n-ai să ţi-o vinzi.
Pentru noi fuşi ager în strădanii
Şi de jos te-ai ridicat mai ieri...
Spune:
Or să capete ţăranii

Fără plăţi păşuni de la boieri?“
Toţi răcnesc:
Să nu-mpărţiţi pământuri,
Timpul încă nu-i să tăbărâţi.
Dar de ce pe fronturi, între vânturi,
Omorâm şi suntem omorâţi?“
Şi ei toţi, cu zâmbete-ncruntate,
Mi-aţintiră ochii până-n fund.
Iar eu plin de gânduri, eu la toate,
Nu ştiam de loc ce să răspund.
Treptele jucau clătinătoare...
Mi-amintesc,
Cu capu-n zvonuri noi:
„Spune-ne,
Au cine-i Lenin, oare?“
Lin răspuns-am:
„Lenin sunteţi voi.“

3.

Judecând şi hotărând în şoapte,
Zvonurile se târau pe brânci.
Eu de la bătrână, bine coapte,
Căpătam destule-n nopţi adânci.

Într-o zi, întors c-o sfâşială,
M-am lungit să moţăi pe divan.
Răspândind a bălţii umezeală

Ceaţa rece m-a pătruns avan.
Dârdâiam ca apucat de friguri,
Simţeam frig şi cald, şopteam gângav.
Prins de-acces, cătând cu ochi nesiguri,
Patru zile am zăcut bolnav.

Iar morarul parcă se smintise.
A plecat
Şi-un oaspăt mi-a adus...
Rochia-i cea albă licărise
Şi-un năsuc cam repezit în sus.
Mai apoi, când m-am făcut mai bine
Şi când orice friguri au stătut,
Seara, în a cincea zi, din mine
Crâncena răceală-a dispărut.
M-am sculat.
Iar când puneam piciorul
Tremurând pe duşumea, cu greu,
Un glas vesel îşi luase zborul:
„A! A!
Bună ziua, scumpul meu!
Nu ne-am mai văzut de multă vreme,
Din copilăria ce-o regret...
Azi eu-s doamnă mare şi cu steme,
Tu-ai ajuns un renumit poet.
....
Să stăm jos.

Ţi-i bine? Vrei o haină?
Parcă eşti un altul, dinadins.
Chiar pot spune c-am oftat în taină,
Când cu mâna-n treacăt te-am atins.
Da...
Ce-a fost nu mai revine iară.
În havuz curg anii făr' ostoi.
Îmi plăcea nespus odinioară
Să stăm la portiţă amândoi...
Glorie visarăm împreună...
Şi-ai ajuns la ţintă ca la cer,
Dar eu o uitai de voie bună
Pentru-un tânăr chipeş ofiţer..."

*

Ascultam cum inima-mi străpunge,
Cercetând fermecătoru-i chip.
Îmi venea în gând să-i spun:
Ajunge!
Să vorbim de-acum şi-n alt chip!
Dar de ce, nu ştiu, privind-nainte,
Spusei tulburat şi cam pe dos:
„Da... Ah da!
Acum mi-aduc aminte...
Şezi aici.
Sunt foarte bucuros.
Ţi-aş citi vreo câteva vestite
Versuri

Despre crâşmele ruseşti...
Limpezi, cu migală şlefuite,
Poartă-n ele plângeri ţigăneşti."
„Vai, Serghei!
Ce rău eşti şi-n ce valuri...
Milă mi-i,
Jignită-s că tu cazi.
C-ale tale chefuri şi scandaluri,
Toată ţara le cunoaşte azi.
Vreau să-mi spui:
Ce s-a-ntâmplat cu tine?" –
„Nu ştiu."
„Cine poate şti atunci?" –
„Cred că-n ceaţa toamnelor haine
Mama m-a născut spre a munci." –
„Eşti glumeţ..." –
Şi tu de-asemeni, Annă."
„Poate ai vreo dragoste?" –
„Eu nu." –
„Deci e mai ciudat, ca-n viaţa vană
Să te pierzi la vârsta asta tu:
Când drum larg ţi s-a deschis în faţă..."

Se-nnegrise zarea... nouri grei...
Eu-n neştire atingeam, ca-n ceaţă,
Caldele mănuşi şi şalul ei.
....

Luna ca un clovn râdea senină.
Inima-mi, deşi n-avea trecut,
Ca la anii şaisprezece plină,
Îmi bătea sub vremi ce-au dispărut.

De-abia-n zori ne-am despărţit afară,
Cu ochi tainici ce sclipeau duios...

E ceva frumos în orice vară.
Iar cu vara e şi-n noi frumos.

*

Iar morarul...
Cu moraru-i jale!
El din minţi mă scoate de poznaş.
Ne-având trebi, a pus ceva la cale
Şi aleargă parc-ar fi poştaş.
Azi un nou răvaş din pungă-mi scoate,
Ca-ntr-o-ndrăgostire cu canon:
„Rog veniţi.
Îmi sunteţi ca un frate.
Cu iubire-a scris
Ogloblin Pron."

Şi mă duc.
Ajung la Kriuşi. La poartă,
Stă Oglioblin beat lâng-un copac,
Înjurând de mamă şi de soartă,

Cât putea, norodul cel sărac:
„Hei! Voi viermi!
La Sneghina îndată...
– Tu-vă-n şi răstu-vă-n...! –
Şi-ntr-un grai:
Spune-ne, cucoană, fără plată
Vrei sau nu, pământul să ni-l dai?"
Şi aici, cu ochii dând de mine,
S-a-nfrânat un pic, privi-n deşert,
Zicând foarte supărat pe sine:
„Pe ţăran să-l pui încă la fiert".
„Noroc bun! De ce m-ai chemat, Proşka?"
„Cred că nu la coasă ori ţăpoi...
Iaca, să scot calul – şi cu droşca
Om pleca... la Sneghina... în doi...
S-o rugăm..."
Şi-au înhămat o gloabă.
Aşa cal osos, păros, mişel,
Să ai cui, l-ai da în mare grabă
Şi-ntre hlube doar să scapi de el.
Tot la pas am mers şi cu zăbavă,
Drumul ne-nrăia, ne-nveselea:
Iar la deal şi vale, prin dumbravă,
Noi trăgeam droşcuţa – vai de ea!
Am ajuns.
Văd casa. Ziduri grele.
Şi faţada s-a lăsat puţin.

De la palisada de nuiele
Vine-un miros tare de iasmin.
Coborâm.
Ne ducem pe terasă
Şi, pe când de colb ne scuturăm,
Despre moartea nu ştiu cui în casă
Auzim vorbindu-se – şi stăm:
„Plângi, nu plângi – e-n van. El e cenuşă,
E-un cadavru pe al morţii blid...
Dar se-aude cineva la uşă...
Te pudrează...
Merg ca să deschid..."
Văd o doamnă tristă şi măreaţă
C-a deschis zăvorul greu. Cu-avânt,
Pron zbucnind i-a şi trântit în faţă
Tot ce-avea de spus
Despre pământ.
„Dă-ni-l!...
Repeta el ca un muget,
Lingă-ţi alţii tălpile, nu noi!"

Parcă făr-auz şi fără cuget,
Ea primi cuvintele, apoi
Biruind nespusa încordare,
M-a-ntrebat domol,
Cu glas firesc:
„Aţi venit la fiica mea, îmi pare?

Luaţi loc.
Îndată-am s-o vestesc..."

Limpede în mintea-mi reînvie
Zilele fatale din trecut.
Să dau ochii greu mi-a mai fost mie
Cu-al ei chip, cu chipu-i abătut.
Pricepui năpasta –
Că dator i-s
S-o ajut sub al durerii bici.
„L-au ucis... vai, l-au ucis pe Boris...
Daţi-mi pace!
Să plecaţi de-aici!
Eşti un laş, o ticăloasă fiară.
El e mort...
Iar tu aici vârât..."

Asta nu, e prea din cale-afară.
Cam puţini pot îndura atât.
Ruşinat de palmă ca de-o plagă,
Eu lui Pron, nici nu ştiu cum i-am spus:
„Sunt în toane rele, nu-i de şagă...
Hai la crâşmă, Proşka..." Şi ne-am dus.

4.

Vara mi-o trecui cu vânătoarea,
Să-i uit chipul, numele sonor.

Şi mi-a plâns obida,
Supărarea,
Peste bălţi culicul bocitor.
Ţara noastră blândă e săracă
În livezi cu-al florilor alai.
Vara-i scurtă, gata ca să treacă,
Precum noaptea caldă şi de mai.
Zorii reci în purpură s-arată,
Negura se lasă-n jos, greoi,
Şi-n dumbrava goală, scuturată,
Rar răsună-un glas de piţigoi.

Iar morarul meu nu mai zâmbeşte,
C-o ciudată bucurie-n el.
„Ei, Serghei, la iepuri... te grăbeşte...
Să-i vânăm tot după sufleţel!"
Vânătoarea-mi place...
Fiindcă, poate,
Scap de tot plictisul monoton.
Azi la mine-n casă pe-nserate,
A dat buzna, ca o lună, Pron.
„Frate!
Vin c-o mare fericire!
A sosit mult aşteptatul ceas!
Hai noroc la noua stăpânire!
Azi noi toţi... azi noi... – hătu-le-n cvas!
Vom lua pământul şi câmpia

Fără plata de la proprietar.
Sunt acum Soviete în Rusia,
Iară Lenin – mare comisar.
Frate!
Ce mai bombă! Măi, să fie...
E-o saftea nu glumă, s-o tot ragi.
Cât pe ce să crăp de bucurie!
Am un frate ce făcu-n nădragi...
Tu-s bunica ta şi încă una!
Hulubaş, fii vesel cum sunt eu!
Cel dintâi alcătuiesc Comuna
Azi şi chiar acum în satul meu".

Pron avea un frate – pe Labutea,
Un a cincea roată, ce da dos
La orice primejdii, gol ca butea,
Fanfaron şi straşnic de fricos.
Mulţi ca dânsul cunoscuţi sunt vouă,
Sunt flecari din naştere, n-au miez.
El purta pe piept medalii două
Din războiul ruso-japonez.
Şi intrând în crâşmă rupt la spate,
Hârâia cu glas de beţivan:
„Rog îndatoraţi-l cu-o jumate
Pe eroul de la Lea-O-Ian..."
Turtă-beat apoi, cu înfocare
Se zbătea şi lăcrima din plin

Pentru Port Artuhur-ului predare,
Aplecat pe umărul vecin.
„Dragul meu! –
Rostea el surd –
Petrică!
Sufăr numai... Să nu crezi că-s beat...
Lea-O-Ian-ul ştie că n-am frică,
Căci curaj acolo-am arătat."

Cei ca el trăiesc pe îndelete,
Nici la mână bătături nu fac.
Iată-a pus, intrând în Soviete,
Albele-i medalii sub copac.
Şi luând o falnică ţinută,
Tocmai ca bătrânul veteran,
Leorbăia cu limba-n spirt zăcută,
Tot despre Nercinsk şi Turuhan.
„Da, să ştiţi,
Am îndurat mitralii,
Însă frică n-am avut, vă spui..."
....
Şi medalii, nentrerupt medalii,
Răsunau medalii-n vorba lui
Îl scotea pe Pron el din sărite.
Pron de mamă-l suduia buimac.
Şi-a mers dânsul primul, pasămite,
Să confişte-al Sneghinei conac.

La luat e veşnic grabă vie:
„Dă-ne tot! Ne-om socoti apoi!"
Ferma toată-au dus la primărie,
Cu stăpâne şi cu cai şi boi.

Iar morarul...
Iar moraru-n grabă
Pe stăpâne le-a adus la el.
M-a făcut să scormon fără treabă,
În destinul altora, astfel.
Şi din nou ceva dădu năvală...
Toată noaptea eu, cu trist temei,
Am privit frumoasa senzuală
Şi de griji strâmbată – gura ei.
Minte ţin...
Spune rupând oftatul:
„Să mă ierţi... Greşit-am... Ca să scap...
Nebuneşte mi-am iubit bărbatul...
Mi-amintesc... şi nu mai pot de cap...
Te-am jignit atunci
Din întâmplare...
Mintea-mi fu cruzime fără rost...
Dar a fost şi-o taină-ntristătoare,
Patimă nelegiuită-a fost.
Sigur,
După ce până la toamnă
Fericirea-aş fi gustat din plin,

Mă zvârleai... o inimă ce-nseamnă...
Ca pe-o sticlă ce-o goleşti de vin...
Pentru asta mă ferise teama...
De-ntâlniri... de tot ce-i obicei
Mai ales c-o supăram pe mama
Ce-a rămas la vechile idei..."

Dar schimbând vorbirea ce-o luase,
I-am ţintit privirea până hăt...
Şi-al ei trup mlădiu ce se-ncordase
A zvâcnit o leacă îndărăt.
„Spune-mi Annă,
Eşti îndurerată
Că moşia astăzi ţi-ai pierdut?"
Însă ea mâhnită şi ciudată,
Să-şi coboare ochii a-nceput...
....
„Uită-te...
Se face ziuă, oare?
Pe zăpezi ard zorii ca un foc...
Mi-amintesc ceva... din depărtare...
Ce anume?
Nu-nţeleg deloc...
Ah!... Aşa-i!
Era-n copilărie...
Alţii zorii... nu de toamnă, vani...

Împreună-am stat... cu bucurie...
Şi-aveam câte şaisprezece ani..."

Mai apoi, privindu-mă duioasă
Şi a mâinii lebădă-ntinzând,
Spuse-n nepăsare lenevoasă:
„Bine...
La odihnă... Pe curând!..."
....
Către seară au plecat.
Dar unde?
Nu ştiu care a fost ţinta lor.
După stâlpi în şir, spre zări afunde,
Drumul îl găseşti foarte uşor.

Ce-a urmat, eu nu-mi aduc aminte.
Nu mai ştiu ce-a pus la cale Pron.
Am fugit spre Piterul fierbinte,
Ca să scap de traiul monoton.

5.

Ani cumpliţi, ani aspri. Cine poate
Să-i descrie? Cum pot fi redaţi?
Auziră bolţile-n palate

Suduind de mamă, pe soldaţi.
Hei, avânt!
Cresc flori pe bărăgane!
Nu degeaba gloate, cot la cot,
Pe la curţi cântară din piane
Vacilor din Tambov un foxtrot.
Pe ovăz şi grâu şi barabule,
Căpăta ţăranul gramofon:
Cu scuipat lipind ţigări fudule,
Asculta tangoul cum da zvon.
Mâinile frecându-şi de câştiguri,
Orişice impozit suduia.
Ameţit gândindu-se şi-n friguri
La ce-ntre picioare se zbătea.
Anii largi
Curgeau pe-nflăcărate...
Văduv fu ţăranul de noroc.
Bani *Kerenski*-n sticle îngropate,
Putreziră mulţi şi-n orice loc.
Sus Kormileţ! Fefelea! Kasatic!
Un stăpân de vite şi pământ,
Se lăsa chiar biciuit sălbatic,
Pe-o *Ecaterină* rublă-n vânt.

Dar destul
Cu plângerea deşartă!

Să lăsăm derâderea şi-n scris!
Astăzi despre Pron şi a lui soartă,
Un răvaş morarul mi-a trimis:
„Drag Serghei! Din suflet, frăţioare,
Te salut, te strâng şi te sărut!
Noi la Kriuşi pe tine, mi se pare,
De ani şase nu te-am mai văzut!
Bucură-ne!
Vino! Te îndură!
Primăvara, şterge-o din oraş!
Cât de multe-aici se petrecură
N-ai cum să le spui într-un răvaş!
Acum lumea potolită este
Şi furtuna se topeşte deci...
Iar Ogloblin Pron, îţi dau de veste,
Fu-mpuşcat în anul douăzeci.
Ah, Rusia...
Ce harababură!
Să nu-ţi vie-a crede ce-o să-auzi! –
Peste Kriuşi năvala şi-o făcură
Într-o zi denikiniştii cruzi.
Şi porniră jocul să şi-l joace...
De-aşa joc – mai bine te lipseşti.
Tropoteau nagaicile cazace,
Cu scrâşniri şi râsete drăceşti.
Ei lui Proşka i-au pus capăt vieţii.
Iar Labutea-n paie-a tot stătut –

Şi-a ieşit,
De-abia când călăreţii
De la Don în codru-au dispărut.
Azi cu mutra-i beţivană moşu,
Clămpăneşte pururea beat-mort:
„Pentru-aşa curaj un ordin roşu
Eu pe piept ar trebui să port!...“
Fără urmă se topiră norii
Şi deşi noi nu trăim ca-n rai,
Totuşi, vino să vezi casa morii
Şi să-mi mângâi bătrânescul trai...“

*

Iată-mă-s din nou pe calea largă.
Iulie. Şi noaptea a-nceput.
Teleguţa guraliv aleargă,
Tot aşa cum alerga-n trecut.
Era calea îndestul de bună,
Boarea cu plăcute fremătări.
Aurie pulberea de lună
Se cernea pe sate-n depărtări.
Văd fântâni, troiţe, locuri sfinte,
Garduri de nuiele, şesu-ntins.
Inima mea bate ca-nainte,
Cum bătuse-n vremea ce s-a stins.

Şi-s din nou la moară...
Ard toţi brazii
Lumânări de licurici în vânt.
Ca-n trecut morarul meu şi azi-i,
Nu poate să-ndruge un cuvânt:
„Drag Serghei! Ce bucurie-n casă!
Ţi-o fi frig? Au îngheţat-ai sloi?
Bătrânico, repede pe masă
Samovarul şi plăcinte moi!
Drag Serghei, tu aur scump! Ascultă!
....
Mai în vârstă azi eşti, aşadar...
Pentru suflet, cu iubire multă,
Eu îndată am să-ţi predau un dar."
„Spui – un dar?"
„Nu...
O scrisoare... Ţine!
Dar ce-i graba asta, hulubaş?
Două luni trecură şi mai bine
De când o primii de la poştaş."

O deschid... citesc... De bună-samă!
De la care alta se putea?
Scrisul larg i-l văd – cu dor şi teamă,
Văd ştampila Londrei de pe ea.

„Mai trăieşti?... Sunt foarte bucuroasă...
Ca şi tine, precum vezi, trăiesc.
Des visez un gard de lângă-o casă,
Glasu-ţi şi-o portiţă mi-amintesc.
Eu de tine astăzi sunt departe...
Prin Rusia e-n april acum.
Se-nvelesc cu-albastru-n orice parte,
Brazii şi mestecenii duium.
Chiar acum, când eu pun pe hârtie
Tristele-mi cuvinte, ce-s de ani...
Cu morarul în tovărăşie
Poate staţi la pândă de gotcani.
Eu merg des spre-a portului vâltoare –
Şi nu ştiu, cu spaimă sau cu drag,
Printre îmbulzitele vapoare
Privesc roşul sovietic steag.
Azi acolo-s ei cârmaci puterii.
Limpede mi-i drumul şi ştiut...
Dar mi-eşti scump ca toiul primăverii
Şi ca ţara-mi, încă din trecut..."
....
Ce scrisoare!
Sub nici o văpaie
N-aş fi scris aşa ceva-n zadar.
Ca pe vremuri, în cojoc de oaie,
Merg să dorm pe fânul din hambar.
Merg încet prin foşnet de livadă,

Mi-ating faţa flori de liliac.
Ochii mei cu dor se-aprind să vadă
Gardul de nuiele de un veac.
Cândva la portiţa din grădină,
Viaţa mea ani şaisprezece-avu...
Şi o fată-n albă pelerină
Ca o mângâiere mi-a spus: „Nu!“
Lucruri dragi, duioasă amintire!...
Viu e-n mine acest chip vioi.
Toţi iubim la vârsta de iubire,
Dar şi alţii
Ne iubesc pe noi.

(G.L.)

OMUL NEGRU

Sunt bolnav de tot, prieteni,
Sunt bolnav peste măsură.
Singur nu ştiu cum şi unde m-am îmbolnăvit.
Mă frâng.
Parcă galopează vântul
Şuierând prin stepa sură,
Parcă-n creier, alcoolul,
Fierbe ca-n septemvrie-un crâng.

Ca o pasăre din aripi,
Capul din urechi vibrează.
El picioarele trudite
Să-şi mai poarte n-are cum.
Un om negru
Vine şi pe pat s-aşază.
Un om negru
Plimbă-un deget pe o carte ticăloasă
Şi ca peste-un mort călugăr

Mormăindu-mi din abis,
Îmi citeşte viaţa unui zurbagiu,
De patimi roasă,
Implântând în suflet groaza
Şi umplându-l de plictis.

Un om negru,
Negru, negru!
„Hei, ascultă-mă, ascultă, –
Mormăie mişcându-şi ghiara, –
În această carte-s multe planuri mari
Şi mari idei.
Acest om trăit-a-n ţara
Care-o stăpâneau scârbavnici,
Prefăcuţi şi mari mişei.

Ţara ceea în decemvre,
E drăceşte de frumoasă sub zăpezile de spumă,
Viscolele ţes fuioare
De pe caierele moi.
Acest om a fost o dată aventurier,
Nu glumă,
De cea mai aleasă viţă
Şi de cel mai falnic soi.

A fost fercheş,
Pe deasupra şi poet, c-o înnăscută

Deşi nu prea mare forţă
Care nu plăcea oricui.
Pe-o femeie oarecare,
Peste patruzeci trecută,
O numea fetiţa scumpă
Şi spunea că-i dragă lui.

Fericirea – spunea dânsul, –
E în dibăcia mâini şi în agerimea minţii.
Cei cu suflete stângace sunt în veci nefericiţi.
Nu-i nimic
Că-n traiul nostru biciuirea suferinţii,
Ne aduce gesturi falşe
Şi ne lasă istoviţi.

Când te bântuie tristeţea,
Când pierzi toate,
Când te doare,
Când te-nşfacă gerul vieţii,
Sub furtuni, sub ani, sub vânt, –
Să te-arăţi tăcut şi simplu,
Să zâmbeşti cu nepăsare,
E cea mai înaltă artă
Dintre câte-s pe pământ.“

„Omule, omule negru!
Nu vei cuteza aceasta,

Doar în valuri,
Ca scafandru nu ţi-e rostul să te-njugi.
Mi-e indiferentă viaţa unui biet poet
Ce umblă după chefuri şi scandaluri.
Te poftesc, oricui, nu mie,
S-o citeşti şi să-l îndrugi."
Omul negru
Se încruntă şi se uită fix la mine.
În vomitături albastre ochii lui s-au înecat.
Parcă-ar vrea făţiş să-mi spuie
Că-s tâlhar fără ruşine,
Că pe cineva câineşte l-am căznit
Şi l-am prădat.
....
... Sunt bolnav de tot, prieteni,
Sunt bolnav peste măsură.
Singur nu ştiu cum şi unde m-am îmbolnăvit.
Mă frâng.
Parcă galopează vântul
Şuierând prin stepa sură,
Parcă-n creier alcoolul
Fierbe ca-n septemvre-un crâng...

Noaptea e geroasă.
Doarme
Liniştea răscrucii goale.
Singur stau la geam.

Pe nimeni
Nu aştept.
Mi-e gândul stins.
A acoperit tot şesul varul nisipos şi moale.
Nişte călăreţi – copacii –
În grădina mea s-au strâns.

Undeva cobind boceşte cucuvaia.
Ca un scheaun.
Iscă tropot de copite
Sumbrii călăreţi de lemn.
Iată iarăşi
Omul negru
S-a ivit,
S-a pus pe scaun,
Dând jobenul către ceafă,
Desfăcându-şi haina, demn.

„Hei, ascultă-mă, ascultă! –
Mârâie, privindu-mi faţa care parcă-nţepeneşte
Şi plecându-se asupra-mi tot mai rău,
Mai fioros, –
Până astăzi niciodată n-am văzut aşa prosteşte
Suferind de insomnie pe-un mai mare ticălos.

Ah! Să presupunem însă c-am greşit!
Afară-i lună.

Ce mai vrea şi luna asta
Toropită-n bălţi cereşti?
Poate c-o îmbie tainic
Ea
Cu coapsa groasă,
Brună, printre lirice miazme
De iubire să-i citeşti.

Ah! Mi-s foarte dragi poeţii!
Şleahtă de caraghioşi.
Ei îmi amintesc povestea cunoscută şi banală
Cum unei studente
Plină pe obraz de coşi,
Din mers
O hâzănie pletoasă ros de poftă sexuală,
Îi vorbeşte prins de vervă
Tocmai despre univers.

Nu mai ştiu,
Nu mai ţin minte,
Într-un sat, poate-n Kaluga,
Poate undeva-n Riazani,
Trăia un copil cuminte,
Cu păr galben,
Ochi albaştri,
În familia lui simplă şi săracă
De ţărani.

Şi-a crescut,
Acum e vârstnic
Şi poet – chiar de elită.
De-o putere nu prea mare.
Dar de-un nesecat tumult.
Pe-o femeie oarecare
Peste patruzeci pornită,
O numea fetiţă scumpă
Şi-o iubea nespus de mult."

„Omule, omule negru!
Eşti un oaspăt de ocară.
Faima ta de când e lumea
Se lăţeşte peste tot."
Sunt turbat,
M-a prins furia –
Şi bastonul sare, zboară,
Cu nebună-nverşunare
Îl izbeşte drept în bot.
....
Luna a murit.
La geamuri
Zorile-s albastre, line.
Ah, tu noapte, noapte crudă,
Ce-ai scornit, ce-ai vrut s-arăţi?
Cu jobenu-n cap pe scaun
Şed

Şi nimeni nu-i ca mine.
Singur sunt, bolnav...
Şi-oglinda
Zace spartă în bucăţi.

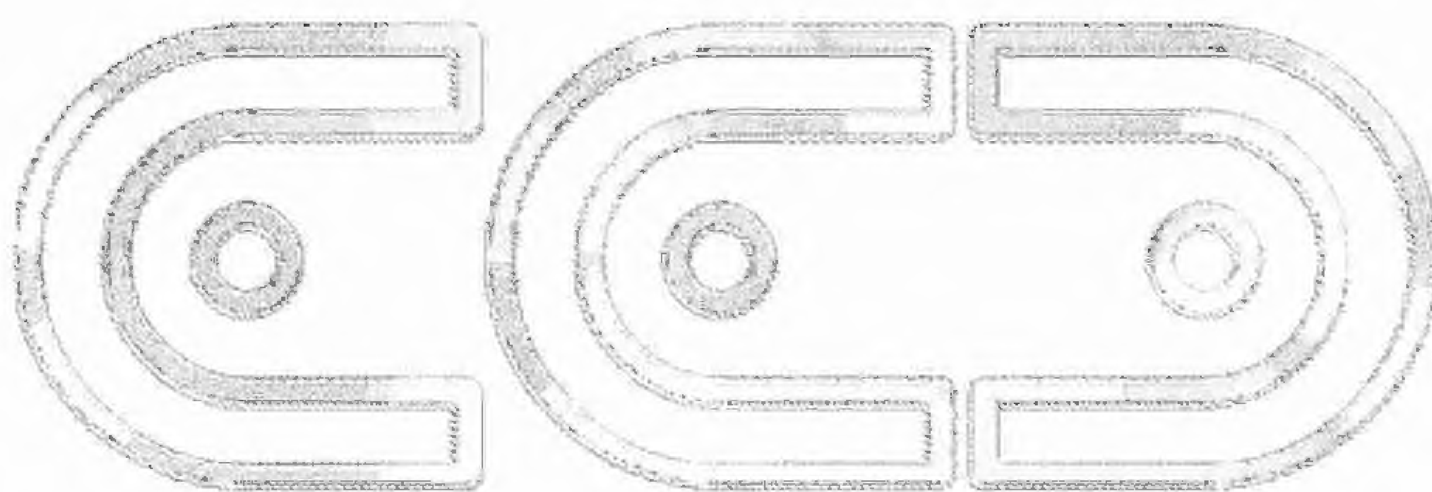
(G.L.)

SERGHEI ESENIN
POEZII ŞI POEME
CUPRINS

Ritmuri

Poezii şi Poeme

Scanare și prelucrare digitală

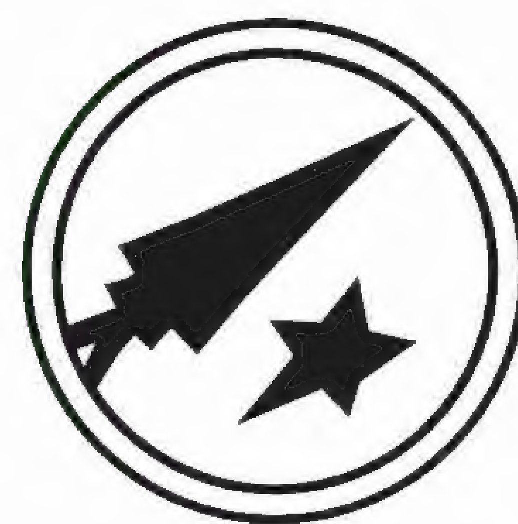
de

Anonim

și

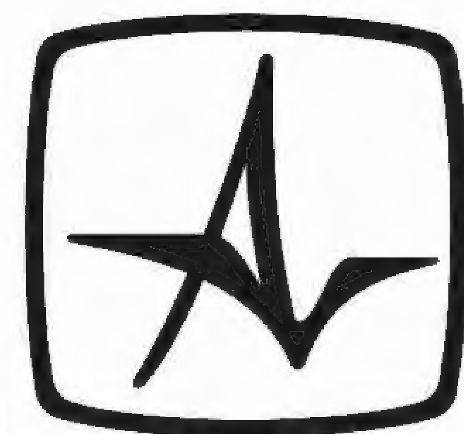
CAT Graur

Antwerpen

2024

